

116111
TELEFONUL
COPILULUI

*Împreună cu Telefonul Copilului
spunem STOP violenței!*

*Ghid pentru realizarea activităților de promovarea
a serviciului Telefonul Copilului 116 111*

Chișinău 2022

Siguranța este în mâinile tale!

I. Important să cunosc

1. Ce este Convenția cu privire la drepturile copilului?	3
2. Drepturile copiilor	5
3. Egalitate de gen	9
4. Cum sunt încălcate drepturile copilului?	10
5. Cine mă poate proteja?	14
6. Ce este Telefonul Copilului?	16

II. Sugestii de activități

1. Harta activităților	19
2. Activități energizante	20
3. Activități tematice	24
4. Raport de activitate	46

III. Dezvoltarea personală

IV. Notițe

Am atât de multe întrebări...

De ce se întâmplă?

Ce înseamnă violența?

Cine este de vină?

Pot să fac ceva?

Cui pot spune?

Când se va opri?

Va fi bine după asta?

Cum m-ar putea afecta?

Cine mă poate ajuta?

I. Important să cunosc

1. Ce seste Convenția cu privire la drepturile copilului?

*Fiecare copil are
dreptul să trăiască într-o
lume fără violență!*

La 20 noiembrie 1989, Organizația Națiunilor Unite a adoptat Convenția cu privire la drepturile copilului, care interzice aplicarea oricărei forme de violență împotriva copilului.

CONVENȚIE - înseamnă un acord/înțelegere între țări pentru ca ele să respecte aceeași lege. Convenția privind drepturile copilului este legea internațională care include setul complet de drepturi ale copilului.

Conform acestei Convenții, **copil este orice persoană care nu a împlinit vârsta de 18 ani.**

În Republica Moldova există legi care protejează copiii de violență. Printre acestea sunt Legea privind drepturile copilului și Legea privind prevenirea și combaterea violenței în familie.

De ce este necesară Convenția privind Drepturile Copilului?

Ea oferă o lume sigură, în care copiii se pot dezvolta sănătos, își pot realiza pe deplin potențialul și participa în viața societății;

Ea asigură protecție copiilor, care sunt mai vulnerabili decât adulții în fața dificultăților vieții, a exploatării și abuzului;

Ea asigură condiții pentru ca vocea copiilor să fie auzită, chiar dacă ei nu au drept de vot, influență politică sau putere economică;

Ea protejează copiii față de ideile greșite ale multor adulți că ar fi o proprietate a părinților și persoane care sunt incapabile să contribuie la dezvoltarea societății.

Principiile Convenției

Convenția privind Drepturile Copilului are la bază 4 principii de care ar trebui să se conducă atât adulții, care sunt responsabili de realizarea ei, cât și copiii, care beneficiază de ea.

Copilul are dreptul să depună singur plângere referitor la încălcarea drepturilor sale fundamentale. Copilul poate fi informat asupra drepturilor sale precum și asupra modalităților de exercitare a acestora.

Nondiscriminarea

Toți copiii, fără excepție, indiferent de rasă, religie, situație financiară, de ceea ce cred sau spun, de tipul familiei din care provin, au aceleași drepturi.

Interesul superior al copilului

Atunci când iau decizii referitoare la copii, instituțiile, organizațiile, toți adulții implicați în lucrul cu copiii și membrii familiilor copiilor trebuie să se gândească în primul rând la ceea ce este mai bine pentru copii și să acționeze astfel.

Opinia copilului

Opiniile tale trebuie să fie ascultate, acceptate și luate în serios în familie, la școală, în cercul de prieteni, în timpul tău liber sau în orice alt mediu și situație. Poți participa în activități care te interesează, pentru care te simți pregătit(ă) și ai capacități.

Supraviețuirea și dezvoltarea

Toți copiii au dreptul la viață. Guvernul trebuie să se asigure că ei supraviețuiesc și se dezvoltă sănătos în toate aspectele vieții: fizic, emoțional, mintal, social și cultural.

2. Drepturile copiilor!

Articolul 1 <i>Definiția copilului.</i> Un copil este o persoană care are mai puțin de 18 ani.	Articolul 2 <i>Nediscriminarea.</i> Niciun copil nu poate fi discriminat indiferent de culoare, gen, limbă, religie, opinie, de țara de origine, de situația materială, incapacitatea fizică, apartenență etnică.
Articolul 3 <i>Binele copilului este crucial.</i> În toate legile sau deciziile judecătorești, binele copilului va prevala.	Articolul 4 <i>Punerea în practică a drepturilor.</i> Fiecare stat trebuie să asigure, cât de mult posibil, respectarea drepturilor copilului.
Articolul 5 <i>Respectarea drepturilor părinților.</i> Fiecare stat este responsabil să se asigure că îndatoririle, drepturile și responsabilitățile părinților sunt realizate astfel încât copiii sunt liberi să își exercite drepturile.	Articolul 6 <i>Supraviețuirea și dezvoltarea copilului.</i> Fiecare copil are dreptul la viață și la supraviețuire. Statul trebuie să asigure condițiile astfel încât copiii și tinerii să se poată dezvolta bine.
Articolul 7 <i>Nume și cetățenie.</i> Orice copil are, prin naștere, dreptul la un nume, dreptul de a dobândi o cetățenie și de a fi îngrijit de părinții săi.	Articolul 8 <i>Protecția identității.</i> Orice copil are dreptul de a-și păstra sau de a-și restabili identitatea, cetățenia și relațiile de familie.
Articolul 9 <i>Separarea de părinți.</i> Orice copil are dreptul să trăiască cu părinții săi, cu excepția situațiilor în care trebuie să fie protejat în fața acestora. Dacă un copil trebuie separat de unul sau de ambii părinți, aceștia au dreptul de a-și face cunoscut punctul de vedere.	Articolul 10 <i>Reunificarea familiei.</i> Orice copil are dreptul de a părăsi orice țară și de a călători spre propria țară pentru a-și reîntregi familia.
Articolul 11 <i>Protecția împotriva răpirii și sechestrării.</i> Fiecare stat trebuie să lupte împotriva răpirii, sechestrării de către un părinte sau o altă persoană sau a împiedicării reîntoarcerii copilului.	Articolul 12 <i>Libertatea de opinie a copilului.</i> Orice copil are dreptul de a fi ascultat și de a-și exprima liber opinia asupra oricărei probleme care îl privește. Aceasta se aplică în special în procesele juridice sau administrative. Cu cât copilul are o vârstă mai mare, cu atât mai mult opinia sa trebuie ascultată.

Articolul 13 <i>Libertatea de exprimare.</i> Orice copil are dreptul să își exprime liber opiniile și să primească și să difuzeze informații prin media. Fiecare copil are și responsabilitatea de a/și exprima opinii într-un mod în care să respecte drepturile celorlalți.	Articolul 14 <i>Libertatea de gândire, de conștiință și religie.</i> Fiecare copil are dreptul să-și manifeste religia și să-și exercite gândirea și conștiința. Statul trebuie să respecte drepturile și responsabilitățile părinților când copiii își exercită drepturile.
Articolul 15 <i>Dreptul la întruniri publice pașnice.</i> Fiecare copil are dreptul de a se întruni cu alți copii, de a deveni membru sau de a crea o asociație / uniune, atât timp cât drepturile celorlalți nu sunt periclitate.	Articolul 16 <i>Protejarea vieții private.</i> Fiecare copil are dreptul să fie ferit de imixtiuni în viața sa privată, în familia sa, în domiciliul său ori în corespondența sa. Mai mult, fiecare copil are dreptul ca nimeni să nu îi afecteze onoarea.
Articolul 17 <i>Accesul la informații adecvate.</i> Fiecare stat trebuie să asigure accesul copilului la informare prin diferite media și posibilitatea de a primi acele informații necesare pentru bunăstarea sa. Statul are, de asemenea, datoria de a proteja copiii de informații dăunătoare.	Articolul 18 <i>Responsabilitatea părinților.</i> Părinții sau tutorii legali sunt comun responsabili pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Statul are datoria de a-i ajuta în acest sens și, de exemplu, de a face accesibile servicii de îngrijire a copiilor ai căror părinți sunt la serviciu.
Articolul 19 <i>Protecția împotriva abuzurilor.</i> Statul este responsabil de protejarea copilului față de abuzurile părinților sau altor persoane. Fiecare copil are dreptul să învețe cum să se ferească și cum să reacționeze la orice forme de abuz.	Articolul 20 <i>Tinerii fără familie.</i> Orice copil care nu locuiește cu familia sa are dreptul la protecție specială și la sprijin. De asemenea, are dreptul la plasament familial sau la îngrijire într-o instituție adecvată, în care să se țină cont de convingerile sale religioase, de originile sale culturale sau lingvistice.
Articolul 21 <i>Adopția.</i> Un copil poate fi adoptat dacă adopția este autorizată, recunoscută și aprobată de stat și dacă servește bunăstării copilului.	Articolul 22 <i>Copiii refugiați.</i> Orice copil care este forțat să-și părăsească țara, care este refugiat sau care solicită azil, are dreptul la protecție specială din partea statului.
Articolul 23 <i>Copiii cu dizabilități.</i> Orice copil cu dizabilități are dreptul la educație și la îngrijire speciale. Trebuie ajutat să fie independent și să participe activ în comunitate.	Articolul 24 <i>Servicii medicale și de sănătate.</i> Fiecare copil are dreptul la cea mai bună îngrijire medicală posibilă. Statul are datoria de a asigura servicii medicale copiilor, de a face accesibilă educația pentru sănătate și de a dezvolta servicii de prevenire în sectorul sănătății publice.

Articolul 25

Verificarea periodică a tratamentului și îngrijirii copilului. Orice copil integrat într-o instituție de protecție, îngrijire sau tratament are dreptul să la verificarea și reevaluarea încadrării sale sau a tratamentului.

Articolul 26

Asistența socială. Orice copil are dreptul de a beneficia de asistență socială, inclusiv de asigurări sociale. Statul garantează indemnizații care iau în considerare situația financiară a familiei sau a persoanelor responsabile de întreținerea copilului.

Articolul 27

Nivelul de trai. Orice copil are dreptul de a beneficia de un nivel de trai care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală și socială. Părinții sau tutorii legali sunt primii responsabili să asigure aceste condiții. Statul are datoria de a-i sprijini în acest sens.

Articolul 28

Educația. Orice copil are dreptul la educație și la învățământ. Statul are datoria de a furniza învățământ primar gratuit și obligatoriu și, de asemenea, să facă învățământul secundar accesibil tuturor copiilor și tinerilor. Statul trebuie să se asigure că tinerii și copiii sunt tratați corespunzător în școli și că drepturile nu le spun încălcate.

Articolul 29

Finalitățile educației. Educația școlară trebuie să urmărească dezvoltarea personalității și aptitudinilor fiecărui copil, să pregătească pentru viața adultă și să cultive respectul pentru drepturile omului și pentru valorile proprii culturi sau ale altor culturi.

Articolul 30

Copiii aparținând minorităților. Orice copil care provine dintr-o minoritate are dreptul să învețe și să-și practice propria cultură, religie și limbă.

Articolul 31

Odihnă, joacă, timp liber. Orice copil are dreptul la odihnă și la timp liber, astfel încât să se poată juca și să poată participa liber la viața culturală și artistică.

Articolul 32

Munca copiilor. Fiecare copil are dreptul să fie protejat de orice formă de exploatare și de muncă ce i-ar putea dăuna educației și dezvoltării sale. Statul trebuie să stabilească vârsta minimă la care permite nui copil să muncească, numărul de ore de muncă pe zi și condițiile de lucru.

Articolul 33

Protecția față de stupefiante și substanțe psihotrope. Fiecare copil are dreptul la protecție contra producerii și traficului ilicit de droguri.

Articolul 34

Protecția contra exploatarei sexuale. Fiecare copil are dreptul la protecție contra exploatarei și abuzului sexual, pornografiei și prostituției.

Articolul 35 <i>Protecția contra vânzării și traficului de personae.</i> Statul trebuie să ia toate măsurile posibile pentru a preveni și combate răpirea și traficul de copii și tineri.	Articolul 36 <i>Protecția contra altor forme de exploatare.</i> Fiecare copil are dreptul la protecție contra oricăror forme de exploatare (de ex., cerșetoria).
Articolul 37 <i>Tortura și detenția.</i> Fiecare copil are dreptul la protecție împotriva torturii, tratamentelor sau pedepselor crude, arestării ilegale sau a oricărei alte forme de vătămare a libertății personale. Statul are datoria de a interzice pedeapsa cu moartea și închisoarea pe viață pentru tineri.	Articolul 38 <i>Război și conflicte armate.</i> Copiii și tinerii sub 15 ani au dreptul să nu participe la războaie și conflicte armate. Statul are datoria de a oferi protecție specială copiilor afectați de război.
Articolul 39 <i>Reabilitare și integrare.</i> Orice copil care este victima unui conflict armat, a torturii, neglijării sau exploatării are dreptul la îngrijire adecvată care să-i permită recuperarea fizică și psihologică și reintegrarea socială.	Articolul 40 <i>Justiția pentru copii.</i> Orice copil acuzat de comiterea unei infracțiuni are dreptul de a fi tratat cu demnitate în instanța de judecată. El este nevinovat până la proba contrarie. Fiecare copil are dreptul la un proces echitabil, la un interpret (dacă este necesar), la protecția vieții private și la reexaminarea unei hotărâri judecătorești.
Articolul 41 <i>Standardele naționale mai favorabile au prioritate.</i> Dacă un stat are legi care protejează copiii și tinerii mai bine decât Convenția cu privire la drepturile copilului, atunci acele legi care sunt mai favorabile copilului se aplică.	Articolul 42 <i>Informarea despre drepturile copilului.</i> Statele părți au datoria să îi informeze cu privire la drepturile copilului atât pe adulți cât și pe copii, într-o manieră accesibilă.

Cine asigură respectarea drepturilor din Convenție?

*Tu atunci când nu încalci drepturile altora;
Părinții sau alte persoane care îi înlocuiesc (frații, surorile, bunicii, alte rude sau persoane care te îngrijesc;
Cadrele didactice (dirigintele, directorul, psihologul, etc);
Autoritatea tutelară (Direcția municipală pentru protecția drepturilor copilului);
Polițistul;
Procurorul;
Guvernul;
Avocatul parlamentar pentru protecția drepturilor copilului.*

3. Egalitate de gen

Egalitate de gen implică drepturi egale pentru fete și băieți, precum și acces egal la drepturi, resurse, oportunități și protecție. Egalitatea se realizează atunci când, pe baza unor nevoi specifice, ambele genuri au șansa de a-și realiza întregul potențial și drepturile fără ca nimeni să fie privilegiat sau vătămat.

Important să știi!

Egalitatea de gen pornește de la recunoașterea egalității dintre femei și bărbați, cu privire la comportamente, aspirații și nevoi. Aceasta nu înseamnă că femeile și bărbații trebuie să fie la fel, dar că drepturile, responsabilitățile și oportunitățile lor nu vor depinde de faptul că sunt femei sau bărbați. A recunoaște diferența dintre femei și bărbați înseamnă a deosebi elementele legate de sex de cele legate de gen.

Sexul, este o trăsătură naturală, care se referă la diferențele biologice, dobândite genetic de bărbați și femei.

Genul, se referă la diferențele sociale dintre femei și bărbați, care sunt învățate și se schimbă în timp.

În societate sunt atribuite anumite roluri *femeilor și bărbaților*, spre exemplu: cum să vorbească, cum să se îmbrace, cum să se îngrijească și ce profesie să aleagă. Fiecare dintre aceste roluri sunt în permanentă schimbare și diferite de la o generație la alta, ceea ce semnifică că atribuirea de către societate a anumitor roluri, atât femeilor cât și bărbaților generează stereotipuri.

Steriotipurile încep chiar din copilărie și sunt legate de alegerea jucăriilor, de a purta haine într-o anumită culoare, de a atribui diferite sarcini și de a impune diferite restricții. Însă, e bine să știi, că: fetele și băieții, au talente și abilități înnăscute, iar stereotipurile le pot opri dezvoltarea personală, educația și oportunitățile de viață în general.

4. Cum sunt încălcate drepturile copilului?

Violență...

***Violența** presupune utilizarea intenționată a puterii de orice natură, care provoacă răni fizice sau emoționale, suferință și durere altor persoane.*

Violența poate fi :

- ⇒ Violența verbală
- ⇒ Violență psihologică
- ⇒ Violența fizică
- ⇒ Violența sexuală
- ⇒ Violență spiritual
- ⇒ Violență cibernetică

Violența verbală - înseamnă adresarea printr-un limbaj jignitor, brutal, utilizarea de insulte, amenințări, țipete, cuvinte și expresii umilitoare.

Violența psihologică/emoțională – utilizarea unui limbaj pentru a jigni, care provoacă suferință emoțională unei persoane și se manifestă prin: batjocoră, jigniri, impunere, reproșuri, bârfe, intrigă, calomnie, urlete, critică ofensatoare, umulire, blamare, urmărire, șantaj, izolare, etichetare, etc

Violența fizică – utilizarea forței în scopul provocării suferinței fizice și se manifestă prin: privire dură, palmuire, îmbrâncire, trântire, lovire, bătaie, rănire, strangulare, mușcare, otrăvire, zgârâiat, tras de păr, etc.

Violența sexuală - orice comportament sexual nedorit, impus, prin atingeri, mângâiere, sărutare, care nu provoacă neapărat durere fizică, dar îl face pe copil să se simtă rușinat, speriat și vinovat, sau îndemnarea/obligarea copilului să facă fotografii și să privească filme, imagini cu scene sexuale.

Violență spirituală - interzicerea accesului la valorile culturale, etnice, lingvistice sau religioase și impunerea altor valori, care fac ca persoana să își piardă identitatea.

Violența cibernetică - înjosirea, critica, luare în derâdere a unei persoane, de către o persoană sau grup, prin intermediul rețelelor sociale și a diferitelor aplicații online.

Cum ne dăm seama dacă un copil este supus violenței ?

- ⇒ *semne vizibile pe corp*: vânătăi, tăieturi, arsuri, fracturi ale oaselor, sângerări sau alte leziuni;
- ⇒ *semne psiho-comportamentale*: plâns, agresivitate, sau pasivitate, violență față de animale, lipsa de interes față de joacă, frica de adulți sau de anumite locuri;
- ⇒ *alte semne*: reușită scăzută, fuga de acasă, confuzie, izolare, tendințe suicidale.

Bullying...

Bullying – violență între semenii și reprezintă un act de violență fizică, verbală și psihică. Este un comportament agresiv, nedorit între tineri de vârstă școlară, care implică un dezechilibru de putere real sau imaginar.

Bullyingul, este un comportament intenționat prin care un copil sau mai mulți rănesc, intimidează sau umilesc alt copil, prin acțiuni repetate, provocarea durerii fizice și a celei emoționale.

Tipuri de bullying

Verbal: amenințări cu bătaia, șantaj, intimidare, umilire, tachinare, discriminare, insultare, porecle, etc.

Fizic: lovire, pișcare, piedici, împingere, tras de păr, deteriorarea și deposedarea de lucruri personale, etc.

Emoțional: manipularea, bârfe, răspândirea zvonurilor false, excluderea intenționată dintr-un grup, etc.

Unde se întâmplă violența?

ACASĂ

LA ȘCOALĂ

ÎN STRADĂ

ONLINE

Neglijare...

Neglijarea este o formă nonfizică a violenței și reprezintă incapacitatea sau refuzul adultului de a asigura dezvoltarea copilului în toate aspectele vieții sale. Neglijarea afectează negativ atât dezvoltarea fizică a copilului, cât și cea psihologică, iar în cazurile extreme, poate conduce la spitalizarea, instalarea unei dizabilități și/sau decesul copilului.

Semnele copilului neglijat

- ⇒ înfometat ori alimentat nepotrivit;
- ⇒ lipsa igienii corporale;
- ⇒ aspect vestimentar neadecvat;
- ⇒ rămâne mult timp nesupravegheat;
- ⇒ greutatea nu corespunde vârstei;
- ⇒ bolnăvicios, problem fizice;
- ⇒ reușită școlară scăzută;
- ⇒ dificultăți de comunicare cu semenii.

Formele de neglijare a copilului

- ⇒ **neglijare alimentară** – privarea copilului de hrană sau malnutriția acestuia;
- ⇒ **neglijare vestimentară** – lipsa de îmbrăcăminte și/sau de încălțăminte, în special a celor necesare pentru perioada rece a anului;
- ⇒ **neglijarea igienei** – nerespectarea normelor generale de igienă personală, condiții de locuit insalubre, care amenință viața sau sănătatea copilului;
- ⇒ **neglijare medicală** – lipsa ori refuzul îngrijirilor medicale necesare pentru protecția vieții, integrității corporale și a sănătății copilului, neadresarea la medici în cazuri de urgență;
- ⇒ **neglijare educațională** – refuzul încadrării copilului într-o instituție școlară, neșcolarizarea copilului;
- ⇒ **neglijare emoțională** – ignorarea problemelor psihoemoționale ale copilului;
- ⇒ **neglijare în supraveghere** – punerea sau lăsarea copilului în condiții ori circumstanțe în care lipsa de supraveghere poate conduce la îmbolnăvirea copilului, traumatismul copilului, exploatarea copilului sau decesul acestuia.

Exploatare prin muncă...

Exploatarea prin muncă a copilului, presupune munca care prin natura sau formele ei produce efecte negative asupra sănătății, dezvoltării intelectuale și emoționale a copilului, cât și pun în pericol siguranța copilului.

Formele explotării:

- ⇒ implicare în cerșetorie;
- ⇒ spălatul mașinilor;
- ⇒ vânzarea mărfurilor;
- ⇒ încărcarea și descărcarea greutăților;
- ⇒ colectarea obiectelor reciclabile;
- ⇒ activități pe șantiere;
- ⇒ activități ilicite;
- ⇒ implicarea în conflicte armate;

Când nu este exploatare prin muncă?

... dacă copilul este implicat în activități care îl responsabilizează și îl pregătesc pentru viața de adult, cu condiția că aceste activități:

- ⇒ nu sunt dăunătoare pentru sănătatea copilului;
- ⇒ nu au un efecte negative asupra dezvoltării copilului;
- ⇒ nu vor afecta frecvența școlară;
- ⇒ nu vor lipsi copilului de odihnă și joacă;
- ⇒ nu vor încălca oricare drept al copilului.

Semnele copilului exploatat:

- ⇒ **fizice:** fracturi, arsuri, tăieturi, zgârieturi, dureri de cap, subdezvoltare fizică, vestimentație neîngrijită sau necorespunzătoare timpului de afară, lipsa igienei corporale, oboseală, intoxicație cu substanțe toxice, etc.
- ⇒ **psiho-comportamentale:** fuga de acasă, agresivitate, vagabondaj, nervozitate, abandon școlar, stare depresivă, tristețe, agitare, neliniște, disperare, lipsa de la ore, izolare, scăderea reușitei școlare, etc

5. Cine mă poate proteja?

Cum se simte un copil supus violenței?

SINGUR - evită să fie într-un grup de copii;
VINO VAT - crede că toate se întâmplă din vina lui;
RUȘINAT - îi este rușine de cei din jurul său;
NEÎN SEMNAT - nu are nici-o motivație;
NEÎNȚELES - nu vorbește despre ce i se întâmplă;
NEIUBIT – nu are încredere în nimeni.

Nu fi indiferent...

Ia atitudine!

Indiferent de locul în care se întâmplă o situație de violență (în familie, în stradă, la școală etc.), dacă situația la care ești martor este una de agresiune fizică, emoțională sau o altă formă și aceasta are un impact traumatic, pune în pericol integritatea sau viața unui copil, neapărat apelează la servicii care protejează copiii de orice formă de violență sau spune-i unui adult de încredere!

Cine este o persoană de încredere?

... persoană pe care o cunoști, care are sentimente bune față de tine și simți că ai putea să-i vorbești deschis despre un secret, o întâmplare care te-a făcut să te simți amenințat sau în pericol.

Persoana de încredere a unui copil poate fi:

Mama sau tata, bunicul sau bunica;
Fratele sau sora, verișorul sau verișoara;
Unchiul sau mătușa, o altă rudă;
Cineva de la școală: învățătorul, psihologul școlar, un coleg;
Cineva din localitatea: un vecin, un prieten de familie etc.

Cui poate cere ajutor un copil...

Familia

Școala

Comunitatea

Serviciul 112

Telefonul Copilului
116 111

Familia. Părinții, tutorii/îngrijitorii, bunicii, rudele sunt responsabili să aibă grijă de copii, sunt cei care creează un mediu favorabil pentru creștere și dezvoltare. Dacă unui copil îi vor fi încălcate drepturile, cineva îi va provoca durere sau frică, părinții/tutorii sunt reprezentanții legali ai acestui copil, care se vor adresa altor persoane competente în domeniul drepturilor copilului, spre a cere ajutor și protecție copilul său.

Școala. Orice profesor, educator sau psiholog din orice instituție frecventată de copiii va ajuta un copil dacă va afla că acestuia i se întâmplă ceva rău sau anumite drepturi îi sunt încălcate. Psihologul școlar va ajuta un copil și va colabora cu alte persoane de încredere a copilului, așa încât acest copil să fie în siguranță și să se simtă bine în familia sau școala sa.

Comunitatea. În orice țară există diferite legi care apără copiii de orice tip de încălcare a drepturilor sale și care explică cum trebuie respectate aceste drepturi. În țara noastră, primarului din localitate, asistentului social și polițistul sunt obligați să întreprindă anumite acțiuni pentru a apăra orice copil dacă lui i se întâmplă sau i s-a întâmplat ceva rău.

Serviciul 112. La acest serviciu poate apela orice persoană care este martor la diferite situații de încălcare a drepturilor copiilor sau cunoaște despre un copil aflat în pericol. Operatorul de la 112 va transmite informațiile necesare pentru ca specialiștii (ambulanța, poliția, pompierii) să poată interveni imediat pentru a oferi ajutor copilului.

3. Telefonul Copilului

Telefonul Copilului răspunde copiilor care au nevoie de îngrijire și protecție !

*Știi că?
Telefonul Copilului
a fost lansat la 4 iunie 2014*

Confidențial și anonim
Regim de lucru 24/7
Gratuit

Cum poți apela la Telefonul Copilului?

la telefon: 116 111

skype: TelefonulcopiluluiMoldova116111

suport online: <https://telefonulcopilului.md/Jivo Chat>

rețele sociale: Facebook, Instagram

Ce este Telefonul Copilului?

- ⇒ Serviciu telefonic adresat copiilor de toate vârstele.
- ⇒ Răspunde copiilor care au nevoie de îngrijire și protecție.
- ⇒ Permite copiilor să fie ascultați și auziți.

Cine poate apela la Telefonul Copilului?

- ⇒ Copii de toate vârstele, care au nevoie de consiliere și informare privind drepturile copiilor.
- ⇒ Părinții sau îngrijitorii copiilor în scop de consiliere, informare și consultanță.
- ⇒ Persoane care doresc să vorbească despre cazuri de violență, neglijare împotriva unui sau mai multor copii.

Serviciile oferite de Telefonul Copilului

- ⇒ Consiliere psihologică.
- ⇒ Informare în domeniul protecției copilului.
- ⇒ Consultanță în domeniul protecției copilului.
- ⇒ Referirea către instituțiile Abilitate să intervină în cazuri de încălcare a drepturilor copiilor (situații de violență fizică/psihologică/sexuală, cazuri de neglijare, trafic, abuzuri în mediul online, etc.).

În ce situații pot apela la Telefonul Copilului?

- ⇒ Probleme de relaționare cu părinții și semenii;
- ⇒ Situații de violență și neglijare;
- ⇒ Probleme sentimentale;
- ⇒ Reușita școlară;
- ⇒ Stări depresive;
- ⇒ Anxietate/Fobii;
- ⇒ Sexualitate.

... în orice situație neplăcută în care se află un copil.

Întrebarea vină n-are, sună la 116 111 !

II. Sugestii de activități

**„Unde-i unul,
nu-i putere, unde-s doi,
puterea crește!”**

Calea pe care ați pornit împreună cu Telefonul Copilului, este una plină de provocări, dar și multe descoperiri. Acest capitol, conține un șir de recomandări și activități, care sperăm să-ți fie de ajutor în organizarea și desfășurarea activităților împreună cu copiii din școala ta.

Prin activitățile propuse, ne-am droit să vă oferim, vouă ambasadorilor serviciului Telefonul Copilului, un model de activități eficiente și interesante, de care are nevoie fiecare persoană care își propune desfășurarea unor activități ce să capteze atenția celor din jur.

Orice activitate pe care vă propuneți să o organizați cu copii din școala voastră, poate avea la bază câteva metode, care vă sunt cunoscute din cadrul orelor de clasă. Pentru a vă ușura activitatea voastră ne-am propus să venim cu un șir de exemple de activități, care sperăm să vă fie utile.

Harta activităților

Brainstorming. Această tehnică este des folosită într-un grup mare, pentru a aduna rapid multe idei despre un anumit subiect, o anumită întrebare, problemă. În timpul exercițiului nimeni nu trebuie să judece răspunsurile unei alte persoane sau să aloce valori răspunsurilor. Fiecare răspuns este scris pe o coală de flipchart sau pe tablă în așa fel, încât să fie vizibil pentru întreg grupul.

Lucrul în grup. Activitățile în grup scot permit participarea tuturor copiilor la activitate și scot la iveală diferite puncte de vedere ale participanților asupra unui anumit subiect. Cum împărțim clasa în grupuri mici?

1. Puneți grupul de copii să numere de la 1 la 4 (în funcție de numărul membrilor grupului), fiecare elev cu numărul 1, 2, 3, respectiv 4 formând câte un grup mic.
2. Folosiți bilețele colorate de hârtie. Fiecare va trage un bilețel dintr-un coș, iar culorile alese vor stabili cele 4 grupuri, respectiv grupul roșu, verde, etc.

Studiu de caz.. Această metodă implică prezentarea și analiza unei situații neplăcute trăite de către un copil, sau mai mulți copii. Acestea trebuie să fie simple și bazate pe fapte. Discutarea în grup a cazurilor/poveștilor permite fiecărui copil să participe activ și să se gândească, ce ar face în cazul în care problema sau situația cu provocări li s-ar întâmpla lor.

Jocuri de rol. Jocurile de rol permit copiilor să se cunoască mai bine. Este foarte important ca la începutul jocului să subliniem că participanții joacă rolul unor personaje și nu propria persoană. Jocurile de rol oferă posibilitatea experienței unor situații din viața reală, fără asumarea riscurilor din viața reală. Neapărat punctați niște regulile de bază, cum ar fi:

- Nu divulgăm nimănui ceea ce am aflat despre o persoană.
- Este interzis contactul fizic și înjurăturile.
- Participanții nu-și vor folosi propriile nume.

Feedback. Este o modalitate de a verifica dacă am reușit să realizăm activitatea propusă.

Evaluarea activității de către participanți poate fi făcută în diferite moduri, scris/verbal, anonim la dorința fiecăruia. Această activitate nu va lua mai mult de 5 minute din timp. Vă oferim mai jos un model:

Mi-a plăcut	Am învățat	Voi face

2. Activități energizante

1. **Salata de fructe:** Împărțiți copiii într-un număr egal de trei sau patru fructe (de ex., portocale, căpșuni și banane). Pe urmă aceștia se așează în cerc, un copil trece în mijloc. Strigați numele unui fruct, „portocale” și toate portocalele trebuie să-și schimbe locurile între ele. Copilul care stă în mijloc încearcă să ocupe unul din locurile libere, lăsând o altă persoană fără loc. Această nouă persoană din cerc strigă un alt fruct și jocul continuă. O rundă de salată de fructe înseamnă că toți jucătorii trebuie să-și schimbe locul.
2. **Schimbă locul:** Aranjați scaunele într-un cerc mare și fiecare jucător trebuie să se așeze, cu excepția unuia care stă în mijlocul cercului. Cel care stă în cerc începe jocul cu o afirmație, cum ar fi: „Toți cei care poartă șosete albe ...”, după care toți cei care poartă șosete albe trebuie să se ridice în picioare și să facă schimb de locuri (nu este permis să se așeze pe scaunul din stânga sau dreapta lor). Persoana care a început jocul încearcă să se așeze, lăsând pe cineva în mijlocul cercului, care preia acum conducerea jocului cu o nouă afirmație „Toți cei care ...” și continuă jocul.
3. **Scaune muzicale:** Jucăți jocul într-un cerc de scaune orientate spre exteriorul cercului. Să aveți muzica pregătită. Numărul scaunelor trebuie să fie cu unul mai mic decât numărul copiilor participanți la joc. Pe măsură ce muzica cântă în fundal, elevii se pot plimba, pot dansa în jurul cercului de scaune. Când se oprește muzica, fiecare jucător trebuie să-și găsească un scaun. Unul dintre elevi va rămâne fără loc și trebuie să părăsească jocul. Unul din scaune este scos din cerc și muzica pornește din nou. Pentru a accelera jocul, puteți scoate mai multe scaune. Procesul se repetă până când numai un singur copil rămâne stând pe ultimul scaun rămas, fiind declarat câștigătorul jocului.
4. **„Cald și rece”.** Un copil este legat la ochi. Ceilalți ascund un obiect undeva în sala, fără ca cel legat la ochi să știe unde este ascunzătoarea. Copilul legat la ochi va începe căutarea. Când este aproape de obiectul ascuns, participanții strigă „cald”, iar când se îndepărtează, i se spune „rece”. După ce obiectul a fost găsit, un alt copil este legat la ochi.
5. **„Cât e ceasul, domnule Lup”?** Se trasează o linie la o distanță de 1 m de la un perete al sălii. Copiii se vor plasa după aceasta linie, în timp ce „domnul Lup” va sta la celălalt capăt al sălii, cu spatele la copii. Ei vor înainta, întrebând: „Cat e ceasul, domnule Lup?”. „Lupul” va răspunde indicând o ora oarecare, iar participanții vor face un număr de pași

egali cu ora pe care a spus-o „ lupul”. Când „ lupul” va răspunde e ora mesei toți participanții vor alerga înapoi la linia de start pentru a nu fi prinși de „ lup”. „ Lupul” nu are voie să pășească peste linie. Cei prinși de lup devin și ei „ lupi”. Câștigă ultima persoană care reușește să nu fie prinsă.

6. **„Cunoaște-mă după glas”.** Un copil va juca rolul fermierului. El va sta în centrul cercului și va fi legat la ochi. Ceilalți copii stau în picioare și păstrează liniștea. Fermierul va numi un animal, o pasăre și va sta în dreptul unui participant. Acesta din urmă va emite sunetele pe care le face animalul numit. Fermierul va încerca să cunoască copilul după voce. Dacă reușește, cel care a emis sunete devine noul fermier. Dacă nu – mai încearcă o dată!
7. **Patru medii.** Copiii stau în cerc. Animatorul anunță că atunci când va rosti cuvântul „ pământ”, toți trebuie să lase mâinile jos; dacă va rosti cuvântul „ apa”, toți vor întinde mâinile înainte; „ cer” – vor ridica mâinile sus; „ foc” – vor roti mâinile de la coate. Cine greșește, se așează.
8. **„Doctorul încurcătură”.** Copiii formează un cerc, ținându-se de mâini. Unul sau doi voluntari vor fi „doctorul încurcătură” și vor părăsi sala pentru câteva minute. În acest timp ceilalți vor face tot ce le stă în puteri pentru a crea o încurcătură mare, trecând peste sau pe sub brațele celorlalți, dar fără a lăsa mâinile. Când cercul este suficient de încurcat, participanții strigă „Doctorule încurcătură, vino și ne descâlcește”. „ Doctorul” va încerca să descâlcească cercul, ghidând copiii să treacă peste sau pe sub brațele celorlalți pentru a rezolva problema.
9. **„Caracatița”.** Trasează câte o linie la o distanță de 1 m de la doi pereți opuși ai sălii. Participanții – „ peștii” se plasează toți în unul din aceste spații. „ Caracatița” (un alt copil) trăiește în „ ocean” – spațiul dintre cele două linii și nu are voie să pășească peste acestea. Caracatița anunță peștii că pot traversa oceanul, spunând: „peștișori, peștișori, veniți să înotați în ocean”. La acest semnal peștii vor încerca să treacă în cealaltă parte a sălii. Cei care vor fi atinși de caracatiță se opresc din mișcare și devin tentacule ale caracatiței.
10. **”Spălătoria de mașini”**. Membrii grupului se așează în două rânduri paralele, fiecare având un coleg în fața lui cu care va face echipă (ca la un tunel atunci când dansezi). Fiecare echipă va reprezenta partea unei spălătorii auto, făcând mișcări corespunzătoare. Primii fac precum picăturile de apă care intră în tunel reprezentând o mașină. Următorii mângâie

ca și cum ar face spumă. Următorii freacă ca o cârpă specială. Următorii aruncă apa. Următorii șterg. Alții lustruiesc. Și tot așa, puteți adăuga mișcări în funcție de mărimea grupului. După ce prima mașină a fost spălată reintră în sistem și intră în tunel următorul membru. Repet, ca la dansul cu mâinile care fac un tunel, numai că aici intră în tunel câte o persoană, ceea ce înseamnă că echipele se desfac și se reformează. Membrii trebuie să fie atenți pentru a putea păstra mișcările spălătoriei auto. Acest joc se termină atunci când a fost spălată fiecare „mașină,, (membru al grupului).

11. „Găsește participantul”. Fiecare participant va scrie pe o coală de hârtie 3 caracteristici personale sau trăsături fizice care îi reprezintă. Participanții nu trebuie să semneze foile. Acestea se adună într-o cutie. Fiecare trebuie să extragă din cutie 3 foi și să găsească posesorul caracteristicilor. Numele persoanei găsite trebuie scris pe foaie. Când sunt găsiți toți participanții, foile pot fi citite întregului grup. Se poate folosi și un cronometru pentru a stabili durata în timp.

12. „Oamenii, hoții și poliția”. Participanții se numără de la 1 la 3. Numărul 1 vor fi “poliția”, numărul 2 “oamenii”, iar numărul 3 “hoții”. Animatorul va povesti o istorie despre aceste grupuri de oameni. De fiecare dată, când va rosti denumirea grupului, acesta trebuie să se ridice și să se așeze repede.

Exemplu de povestire:

Oamenii trăiau într-o casă. Într-o seară când oamenii au mers la culcare, au venit hoții pentru a le fura banii. În timp ce hoții căutau banii, oamenii s-au trezit de la zgomotul pe care îl făceau ei. Hoții s-au speriat și s-au ascuns. Oamenii au hotărât să sune la poliție și să comunice că în casa lor se află hoții. Poliția a întrebat oamenii dacă ei știu unde se află hoții. Oamenii au zis că hoții s-au ascuns în subsol. Când a venit poliția, hoții au fugit din subsol în pod. Poliția a început să-i caute pe hoți. Oamenii ajutau poliția. Oamenii și poliția erau bucuroși când i-au găsit pe hoți. Hoților le-a părut rău că au intrat în casa oamenilor.

13. „Ghiozdanul cu surprize”. Într-un ghiozdan se pun diferite obiecte: o jucărie de plus, un fruct, o legumă, un articol vestimentar, rechizite, etc. Participanții extrag pe rând câte un obiect din ghiozdan și prezintă celor din jur un motiv pentru care ei cred ca se aseamănă cu obiectul respectiv. După ce participantul își termină prezentarea, ghiozdanul merge la participantul următor care, la rândul lui, extrage un obiect și găsește asemănări între el și obiectul respectiv.

14. „Transmite inelul”. Participanții formează două rânduri egale, unul în fața celuilalt. Fiecare participant va lua în gura un creion neascuțit. Primul participant din fiecare rând încarcă pe creion un inel și încearcă să-l transmită celuilalt participant tot pe creion. Dacă inelul cade, grupul va relua jocul de la început. Câștigă grupul care va reuși primul să transmită inelul de la primul la ultimul participant.

15. „Desenul imaginar”. Participanții sunt așezați unul în spatele celuilalt, în șir. Dacă sunt mulți participanți se împart în două grupe. Ultimului membru din șir i se șoptește un cuvânt/expresie pe care va trebui să îl/o reprezinte prin desen, cu degetul, pe spatele celui din fața lui, după care acesta va proceda la fel, până când desenul ajunge la primul din șir, care va trebui să facă desenul pe o foaie de hartie. Participanților li se cere să fie muți pe toată durata jocului. Ulterior se discută despre felul cum s-au simțit în timpul exercițiului (“Cum e să nu poți vorbi?”, “Te-ai asigurat că mesajul tău a fost înțeles corect?” “Cum te-ai simțit când prietenul tău ți-a desenat pe spate?”). Dacă sunt copii care se simt incomod când cineva le invadează spațiul personal, nu insistați să participe la joc, puneți-i să analizeze din exterior jocul și ulterior poate participa la discuție.

16. „Caruselul”. Participanții formează două cercuri, unul în interiorul altuia și se plasează față în față cu o persoană. Animatorul anunță de fiecare dată o temă de discuție, iar peste 1 minut cercul din afară se mișcă peste 1 sau 2 persoane în stânga sau în dreapta. Exemplu:

- ⇒ activitățile mele îndrăgite;
- ⇒ cea mai mare realizare personală;
- ⇒ lucrurile pe care aș dori să le schimb în comunitatea mea;
- ⇒ locurile în care aș vrea să călătoresc;
- ⇒ modul în care îmi petrec odihna / timpul liber;
- ⇒ lucrurile care mă fac să zâmbesc;
- ⇒ cel mai fericit moment din viața mea;

17. „La iarmaroc”. Roagă participanții să formeze grupuri a câte 5-7 persoane. Oferă fi ecărui grup câte o fi șă și anunță că fi ecare grup are scrisă denumirea unui eveniment care are loc la iarmaroc. Explică participanților că grupurile vor avea 5 minute pentru a înscena evenimentul de pe fi șă, după care îl vor prezenta în grupul mare. Dă semnalul pentru începutul înscenării. După 5 minute roagă grupurile să prezinte scenetele. Ceilalți vor încuraja grupurile cu aplauze. Exemple de evenimente: camera cu oglinzi, cursa de cai, tragerea de funie, mâncatul fructelor, circul mobil, vânzarea mărfurilor, etc.

3. Activități tematice

Fișa de lucru nr. 1

AMINTIRILE MELE

FERICITE

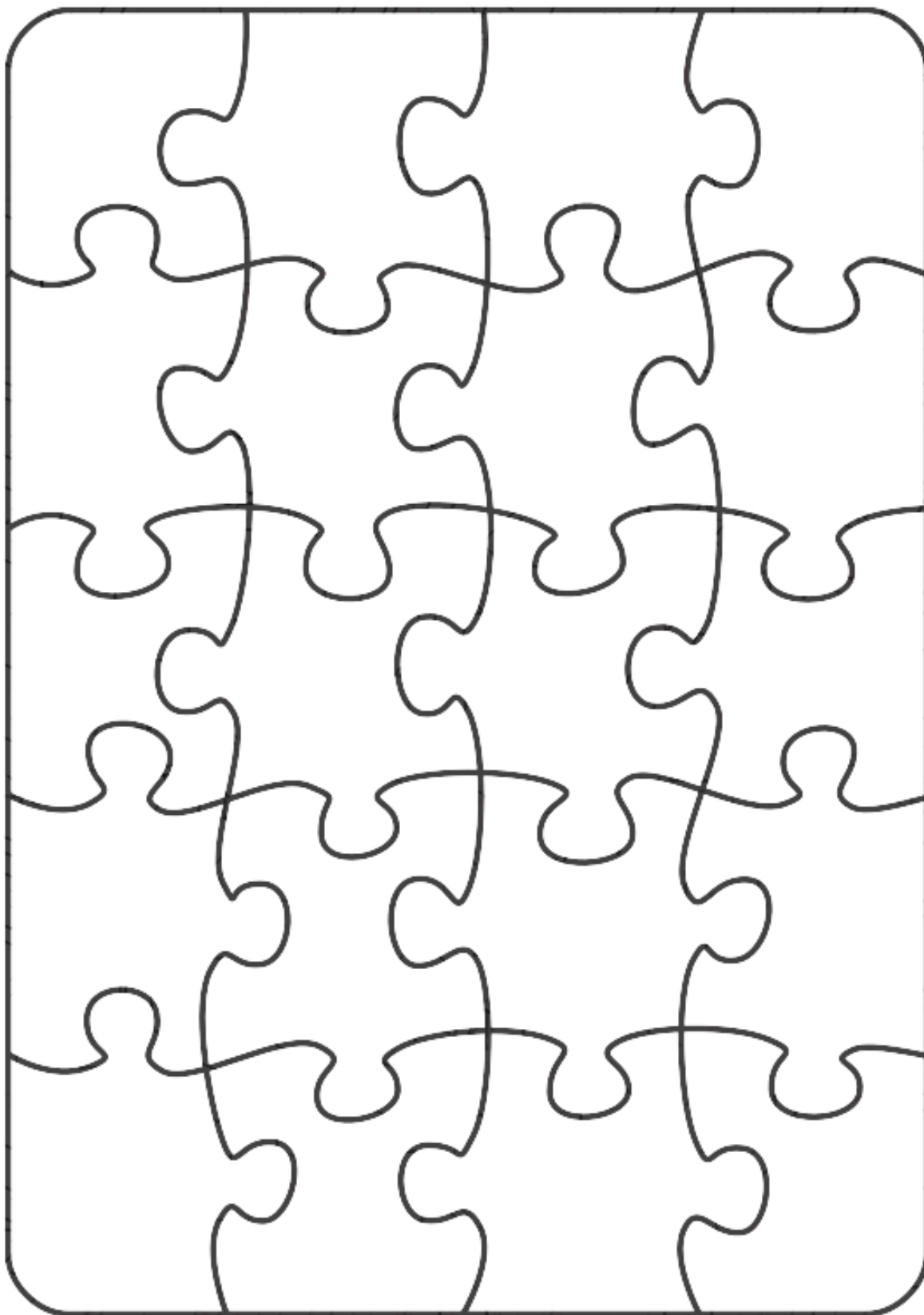
TRISTE

Fișa de lucru nr. 2

Din ce e contruită personalitatea mea...

Notează în fiecare figură de puzzle ceea ce te reprezintă pe tine.

Fișa de lucru nr. 3

Desenează, fă colaj sau scrie răspunsurile tale, la enunțurile de mai jos.

Sentimentul de „siguranță” este precum...

Dacă sentimentul de „siguranță” ar fi un animal, ar fi...

Dacă sentimentul de „siguranță” ar fi o culoare, ar fi...

Dacă sentimentul de „siguranță” ar fi o formă geometrică, ar fi...

Fișa de lucru nr. 4

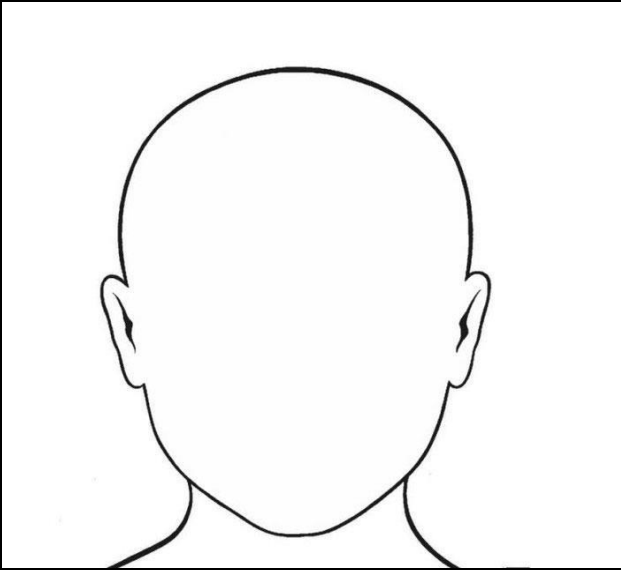
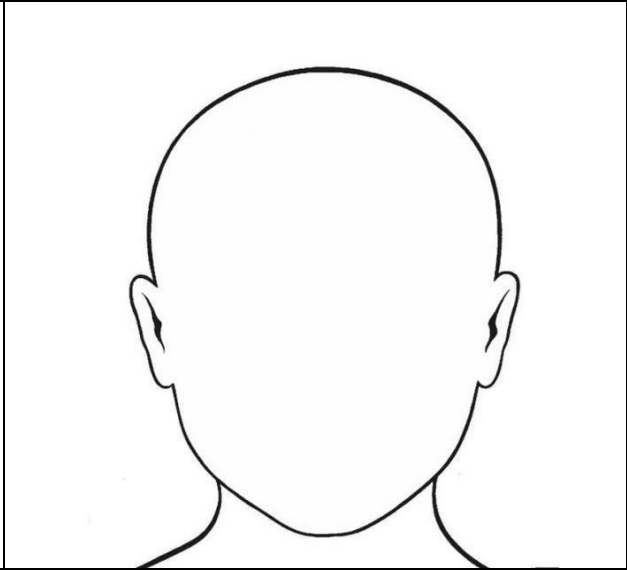
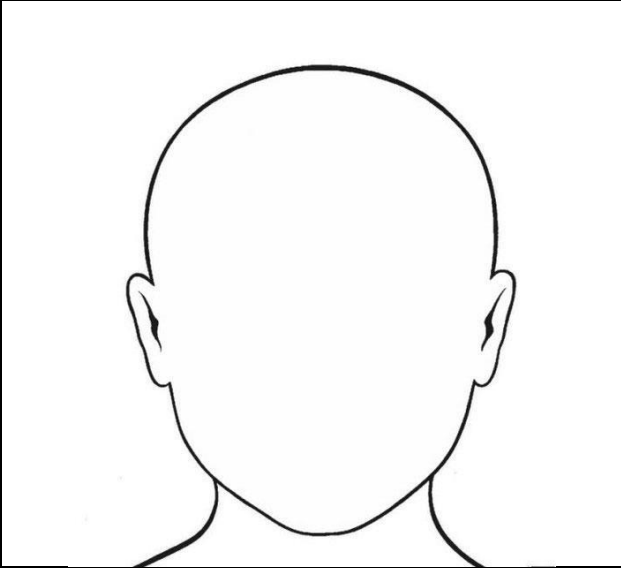
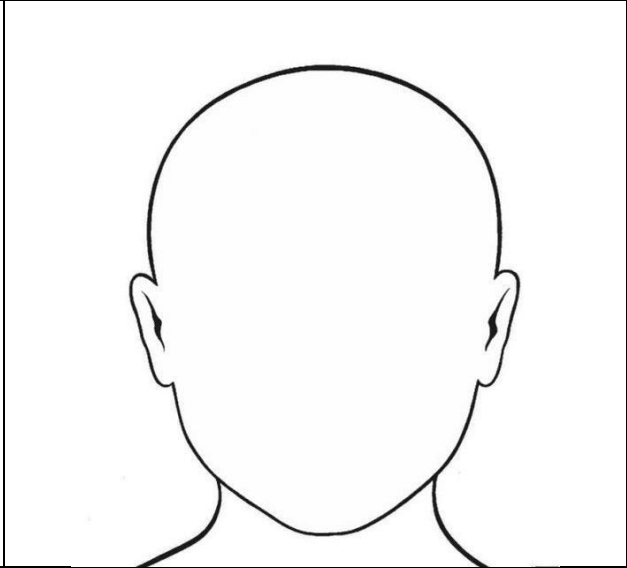
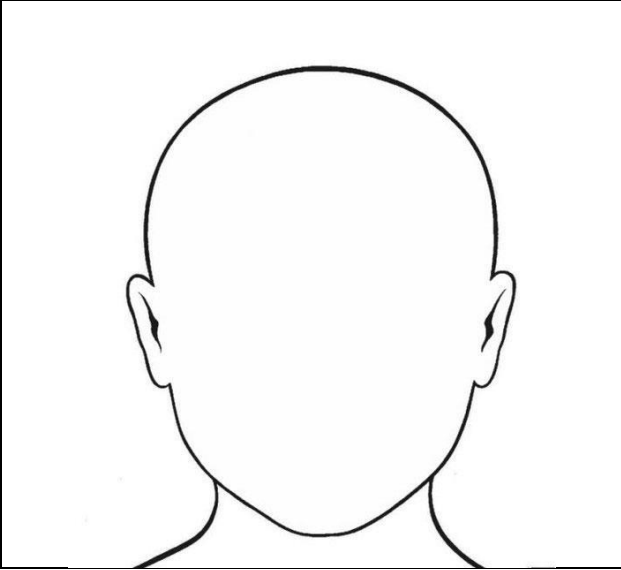
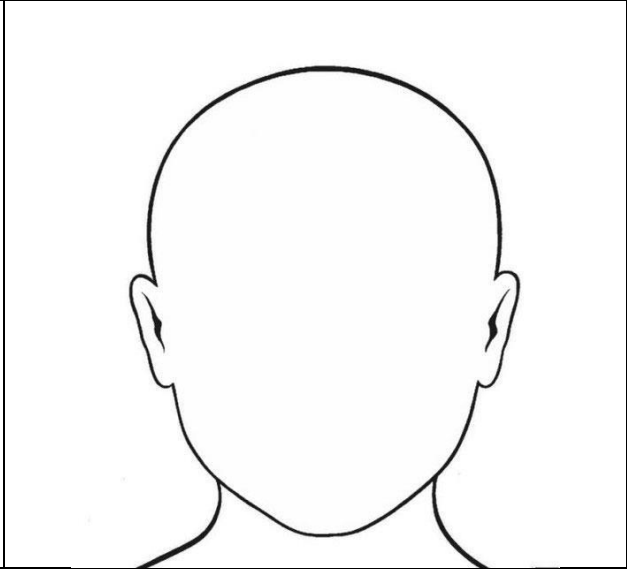
Desenează, fă colaj sau scrie răspunsurile tale, la enunțurile de mai jos.

Desenează sentimentul de „siguranță”.

Desenează sentimentul de neliniște, frică...

Fișa de lucru nr. 5

Desenează emoții trăite de tine

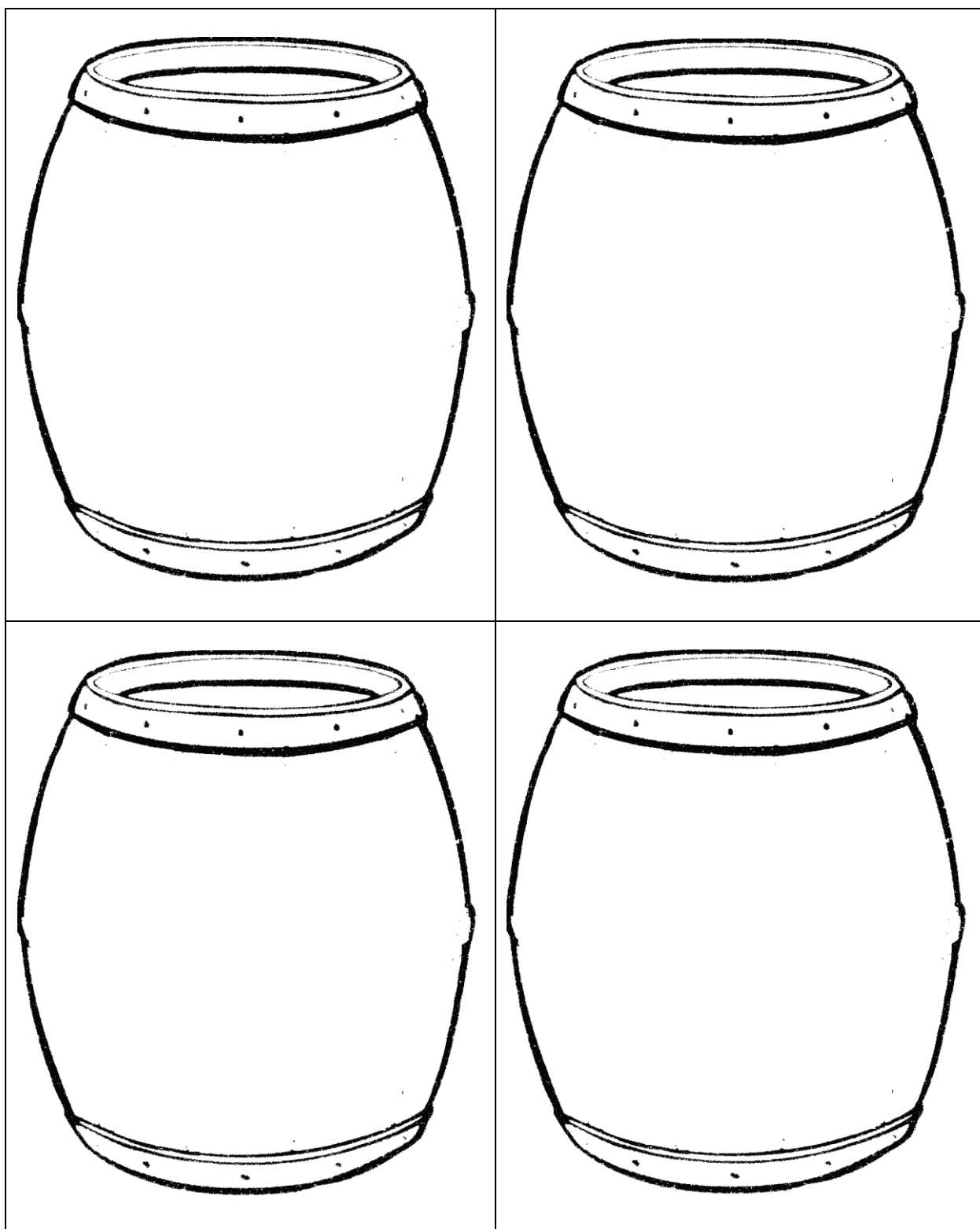
Fișa de lucru nr. 6

Pentru fiecare culoare, alege câte un cuvânt sau o propoziție pentru a reprezenta sentimentul sau emoția ce corespunde acelei culori.

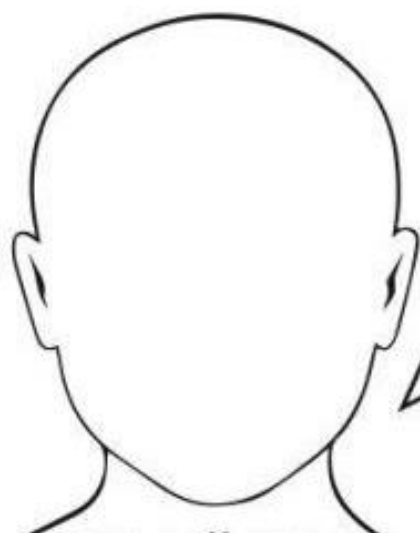
Albastru	
Roșu	
Negru	
Portocaliu	
Galben	
Verde	
Roz	
Azuriu	
Gri	
Violet	
Maro	
Alb	

Fișa de lucru nr. 7

Ce momente ai dori să păstrezi cu tine în timp și de ce? Scrie sau desenează.

CUM MĂ SIMT

CUM MĂ SIMT

SUNT RECUNOSCĂTOR/
RECUNOSCĂTOARE PENTRU

CUVINTE CARE DESCRIU CUM MĂ SIMT:

CE AM ÎNVĂȚAT DIN ACEASTĂ EXPERIENȚĂ:

3 LUCRURI PE CARE ABIA AȘTEPT SĂ LE FAC CÂND SE TERMINĂ ACEASTĂ PERIOADĂ:

1

2

3

Tot ce ne înconjoară are o culoare, un parfum sau un sunet!

Ce culoare are violența?	Ce sunet scoate violența?	Cum miroase violența?

Care credeți că sunt efectele violenței asupra copiilor?

Realizați portretul copilului supus violenței!

Fișa de lucru nr. 11

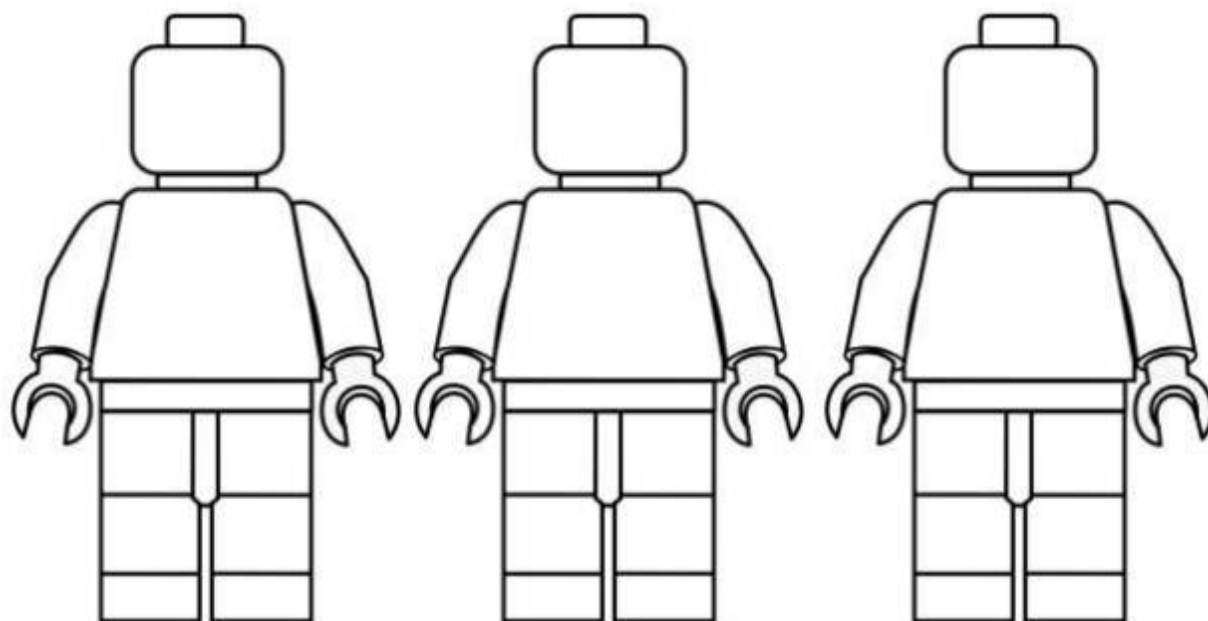
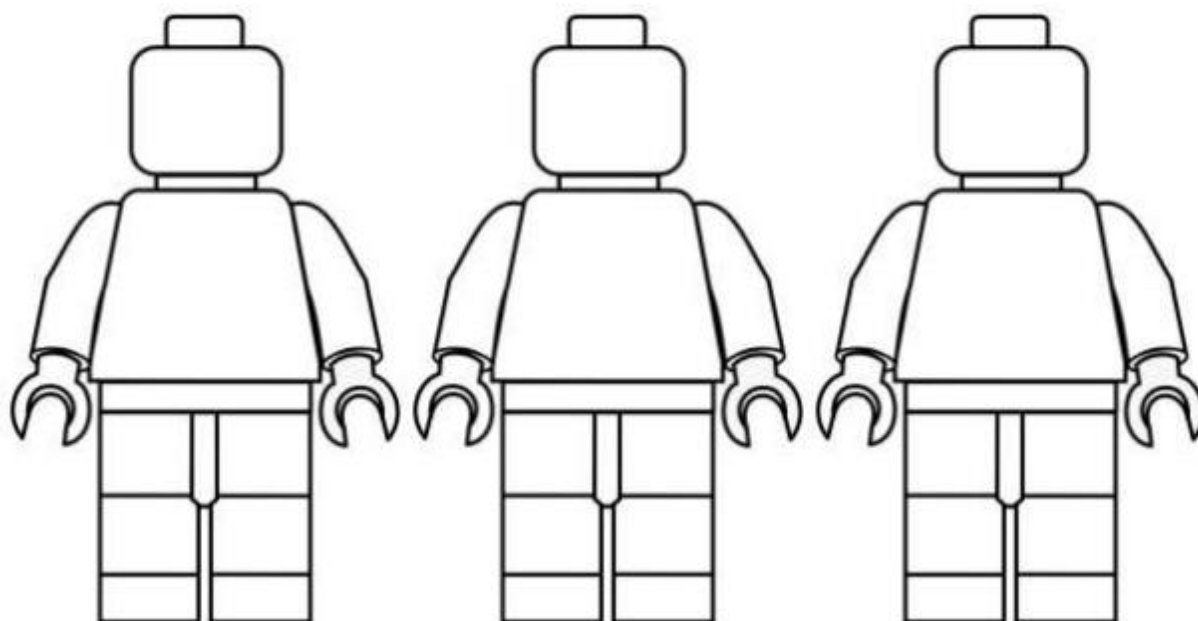
Identifică forma violenței, asupra cine e aplicată și modalitatea de soluționare a acesteia.

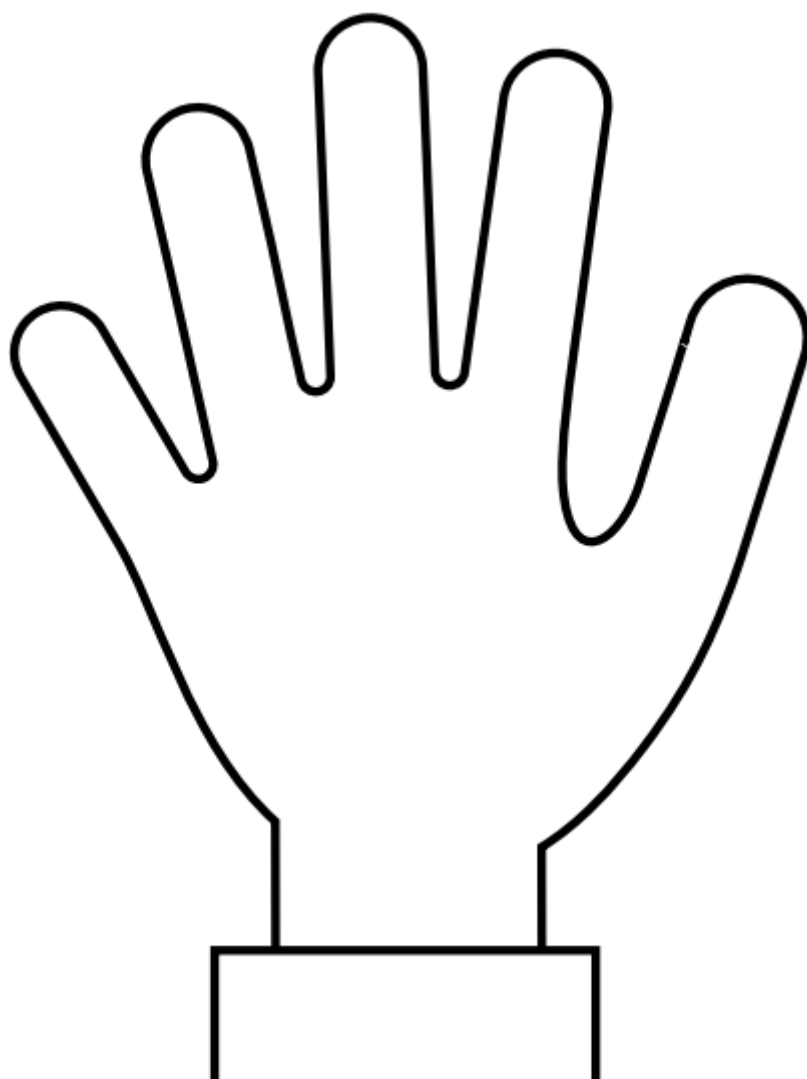
Fișa de lucru nr. 12

Acestea sunt persoanele și locurile cu care pot contacta și pot vorbi dacă mă simt trist, supărat sau speriat. Dacă am o îngrijorare sau o problemă, s-ar putea să mă poată ajuta. pot si lasa ei știu și despre veștile mele bune și despre momentele speciale.

”Cinci calități prin care mă deosebesc de ceilalți”

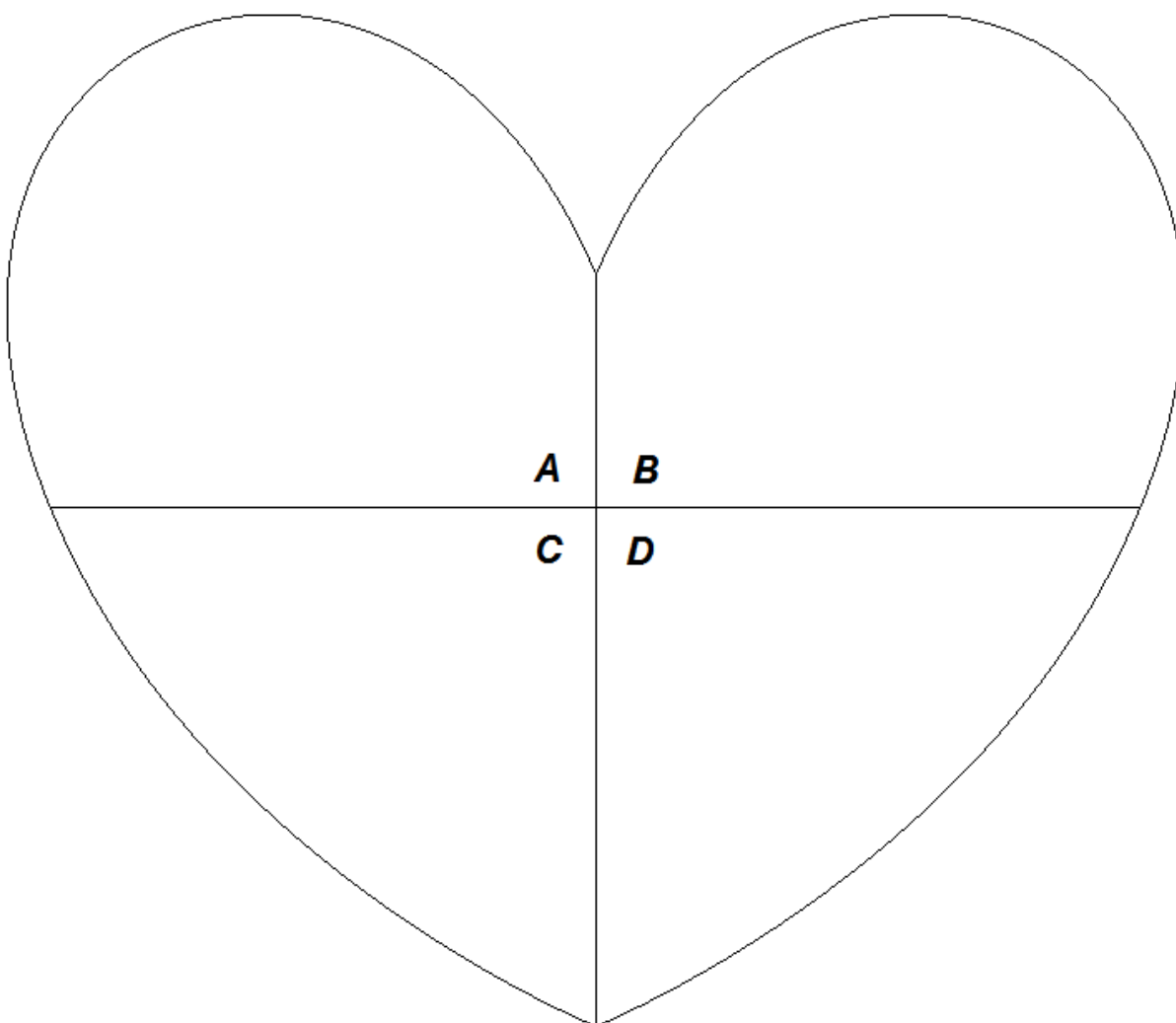
Instrucțiune: Notează cinci calități care consideri că sunt valoroase pentru personalitatea ta și care le consideri că te deosebesc de celelalte persoane. Cum crezi de ce sunt aceste calități mai deosebite și cum reușești?

"Harta inimii"

Completează spațiile inimii de la A la D după cum urmează:

- A. Scrie trei calități personale care îți plac cel mai mult.
- B. Scrie trei calități personale pe care ai vrea să le schimbi.
- C. Scrie trei lucruri pe care le faci bine.
- D. Scrie trei cuvinte care ți-ar plăcea să fie spuse despre tine.

Fișa de lucru nr. 15

Scrie în tabelul de mai jos persoane, locuri sau obiecte care îți oferă siguranță în diferite situații.

<u>Persoane</u>	<u>Locuri</u>	<u>Obiecte</u>
<u>Ocupații</u>		<u>Pasiuni</u>
<u>Gândiri</u>	<u>Altceva</u>	<u>Sentimente</u>

Cum rezolvi un conflict

7 PAȘI

1. Păstrează-ți calmul
2. Numără până la 10
3. Fă o plimbare
4. Respiră adânc de câteva ori

1, 2, 3...

5. Spune cum te simți și de ce

„Mă simt... pentru că...”

6. Căutați împreună soluții

„Am putea să...”

7. Faceți un compromis

Fișa de lucru nr. 17

Studiu de caz: Mirela are 12 ani și locuiește împreună cu mama și cu frații săi, Laurențiu de 16 ani și Ovidiu de 3 ani. Mama sa este dependentă de băuturi alcoolice și deseori îi duce la bunici, în altă localitate. Mirela și Laurențiu, sunt nevoiți să facă naveta pe jos în drum spre școală și din acest motiv au început să lipsească deoarece nu au cu ce se încălța. Buneii fiind foarte bătrâni, nu reușesc să pregătească bucate, dar nici produse suficiente nu au. Laurențiu, a hotărât să nu meargă la școală, ci să muncească pentru a asigura sora și fratele cu cele necesare. Mirela, are grijă de fratele mai mic și de alte treburi casnice, astfel că uneori nu reușește să-și pregătească temele. La școală profesorii o ceartă că nu este pregătită de ore, iar colegii o umilesc și râd de ea, fiindcă are haine neîngrijite. În una din zile, în timp ce Mirela încerca să pregătească bucate, și-a tăiat rău de tot degetul, iar spre seară Ovidiu a acuzat dureri în gât și febră. Bunicii nu pot duce copii la spital, deoarece nu au suficiente resurse financiare. O soluție ar fi ca ei să primească ajutor social, însă pe motiv că sunt de altă naționalitate și nu au actele de identitate, acest lucru nu se poate întâmpla.

Sarcina 1. Identificați ce drepturi au fost încălcate:

<i>Ovidiu 3 ani</i>	<i>Mirela 12 ani</i>	<i>Laurențiu 16 ani</i>

Sarcina 2. Ce acțiuni sunt necesare, ca drepturile copiilor să fie asigurate.

<i>Familie</i>	
<i>Școală</i>	
<i>Societate</i>	

Egalitate de gen

Responsabilități casnice

Bărbați		Femei	

Meserii

Bărbați	Femei	Ambii

Fișa de lucru nr. 19

Studiu de caz: La începutul anului școlar, Matei era considerat un elev model prin rezultatele obținute la concursuri și olimpiade. După plecarea mamei în străinătate, a rămas împreună cu tatăl și cu sora mai mică, Paula. De ceva timp, Matei are un comportament agresiv la școală și a început să lipsească de la ore. Este implicat în numeroase acțiuni negative, față de colegii de clasă. În timp ce merge spre casă de la școală, este văzut singur și mâhnit. Acasă revine mereu cu note mici și notițe în agendă despre purtarea sa. Tatăl său, este disperat și nu mai știe cum să vorbească cu Matei, a obosit să fie chemat la școală. În una din zile s-a supărat rău de tot și a bătut băiatul cu diferite obiecte din casă, numindu-l cu cele mai urâte cuvinte. Paula era în preajmă, plângea, îi era milă de fratele său, însă nu l-a putut ajuta. A doua zi, Matei a mers la școală cu semne pe corp și rechizite deteriorate. Colegii, au făcut toată ziua glume pe seama lui. Paula a devenit și ea retrasă, nu discută cu prietenii și a început să scadă la învățătură. Deseori, colegii fac glume pe seama ei în grupul clasei de pe o rețea de socializare. Nu are curaj să vorbească cu tata, știe că nu o va înțelege. În una din zile fata a avut un comportament agresiv cu profesoara în timpul orei.

	Ce emoții trăiesc copiii?	Ce tipuri de violență putem identifica?	Ce acțiuni pot fi întreprinse pentru a ajuta copiii?
Paula			
Matei			

Fișa de lucru nr. 20

Amintește-ți o situație de violență la care ai fost martor și notează în fiecare grilă din tabel, cum a fost percepută situație de către tine. Nu este nevoie să dai numele celor implicați în această situație de violență!

Violența observată (Notează aici tipul de violență și locul producerii, cu o scurtă descriere)	Motivele violenței (După părerea ta, care au fost motivele acestei situații de violență?)
Ce atitudine ai avut față de această situație de violență? (Ai fost afectat direct în această situație?)	În ce mod se poate face față situației? (Consideri că există și o altă soluție în acest caz? Argumentează.)

Fișa de lucru nr. 21

Copiii sunt îndemnați să identifice care drept al copilului a fost încălcat reprezentat în fiecare studiu de caz. Apoi să justifice cine ar putea să intervină pentru a oferi suport acestui copil.

Andrei este internat într-un centru de plasament. Băiatul nu-și cunoaște părinții, din cauza că a fost abandonat de către mama sa, atunci când s-a născut. Ce drept i-a fost încălcat lui Andrei?	A. Dreptul la libertatea de exprimare B. Dreptul la o familie C. Dreptul la protecție împotriva abuzului
Lucian este elev în clasa a V-a. Colegii lui nu se joacă cu el, din cauza faptului că șchiopătează. Ce drept îi este încălcat?	A. Dreptul la educație B. Dreptul la protecție împotriva discriminării C. Dreptul la liberă exprimare
Alina face parte dintr-o familie cu venituri mici. Fiind bolnavă, nu a avut parte de tratament, din cauza că nu a putut merge la medic cu părinții. Ce drept i-a fost încălcat fetei?	A. Dreptul la cetățenie B. Dreptul la odihnă și joacă C. Dreptul la sănătate
Marian este un copil mereu supărat, din cauza că este jignit și uneori lovit de tatăl său, pentru cea mai mică greșală. Ce drept al copilului este încălcat?	A. Dreptul la identitate B. Dreptul la protecție împotriva abuzului C. Dreptul la educație
Ionuț este elev în clasa a IV-a și zilnic părinții îl impun să taie lemne pentru foc. Ce drept îi este încălcat copilului?	A. Dreptul la sănătate B. Dreptul la informare C. Dreptul de a fi protejat împotriva exploatării
Mirela nu merge la școală, fiindcă este de altă naționalitate. Ce drept îi este încălcat?	A. Dreptul la odihnă și joacă B. Dreptul la egalitate C. Dreptul la liberă exprimare
Mariana a venit la școală cu urme de vânătăi pe față și pe mâini. Ce drept al copilului este încălcat?	A. Dreptul la cetățenie B. Dreptul la informare C. Dreptul la protecție împotriva abuzului

Fișa de lucru nr. 22

Copiii sunt împărțiți pe grupe și extrag câte o fișă, după vor analiza situația prezentată în studiul de caz. Sarcina este să răspundă la următoarele întrebări:

- Cum se manifestă comportamentul aceste personaje?
- Care sunt cauzele ce au determinat acele manifestari comportamentale?
- Ce acțiuni pot fi întreprinse?

Fișa 1.	Părinții elevului Matei sunt despărțiți, iar el locuiește cu mama pe care nu o ascultă de fel, ci doar pe „tovarășii lui”. La școală situația nu este bună, s-a înregistrat un regres școlar evident, iar la purtare a fost sancționat cu notă mică. Acum are probleme cu poliția pentru că a fost prins fumând în incinta școlii.
Fișa 2.	Adrian are o familie frumoasă, cu părinți care îl iubesc și care îi oferă tot ce își dorește. Băiatul mereu are neplăceri la școală, este tachinat și umilit de către colegii de clasă, uneori chiar poate fi îmbrâncit. În clasa lui există doar o fată care îl susține în astfel de situații, însă aceasta pare a nu fi suficient.
Fișa 3.	La începutul anului școlar, Darius era considerat un elev model prin rezultatele obținute la concursuri și olimpiade. După plecarea părinților în străinătate, el a rămas cu bunicii pe care nu îi mai ascultă. Acum, la școală își manifestă violența verbală și fizică în mod evident. Este implicat în numeroase acțiuni negative, față de colegii de clasă. Darius, mereu este văzut mâhnit și supărat pe tot ce se întâmplă frumos în jurul lui.
Fișa 4.	Paula are părinții mai severi, care nu îi permit să-și dezvolte prea mult relațiile de prietenie în afara școlii. La școală, este mereu retrasă și nu discută cu nimeni, evită cercurile de prieteni și lucrul în grup al clasei. Deseori, colegii pot face glume pe seama ei în mediul online, la care fata reacționează violent.
Fișa 5.	La școală Mircea este considerat un elev “problemă” datorită comportamentului său violent fizic, psihic și verbal și a situației școlare negative. Acasă părinții susțin că este un copil tare cuminte, tot timpul liber execută toate sarcinile date de ei acasă.

4. Raport de activitate

1. Data desfășurării: _____
2. Instituția: _____
3. Titlul activității: _____
4. Coordonatorii activității: _____
5. Grupul țintă: _____
6. Parteneri implicați: _____
7. Resurse: _____

8. Descrierea activității (max. 5 fraze): _____

9. Rezultate așteptate: _____

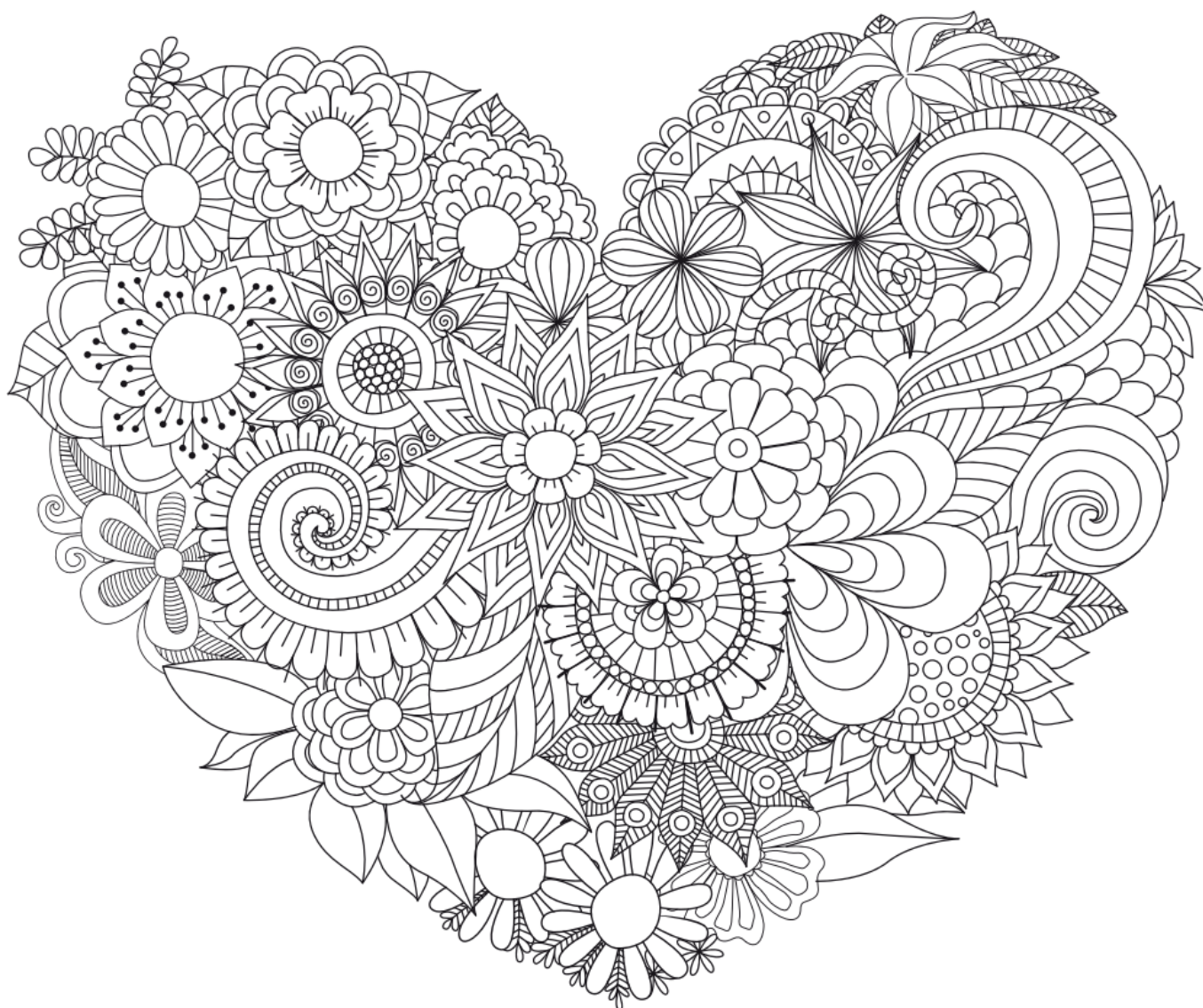
10. Rezultate înregistrate: _____

11. Dificultăți: _____

12. Sugestii, recomandări: _____

III. Dezvoltare personală

Sunt copil și sunt în siguranță!

Vreau să fiu în siguranță, când îmi deschid inima!

PLANUL MEU DE SIGURANȚĂ

"Spun - NU violenței față de mine și alți copii!"

Numele meu

Mentorul meu

Școala mea

O SPUN EU ȘI TRANSMIT ALTOR COPII

"Sunt o persoană specială și merit să fiu în siguranță".

"Violența împotriva copiilor este periculoasă și contrar legii".

"Nu este vina mea că adulții sunt violenți".

"Nimeni nu-mi poate cere să țin în secret ceea ce-mi face rău".

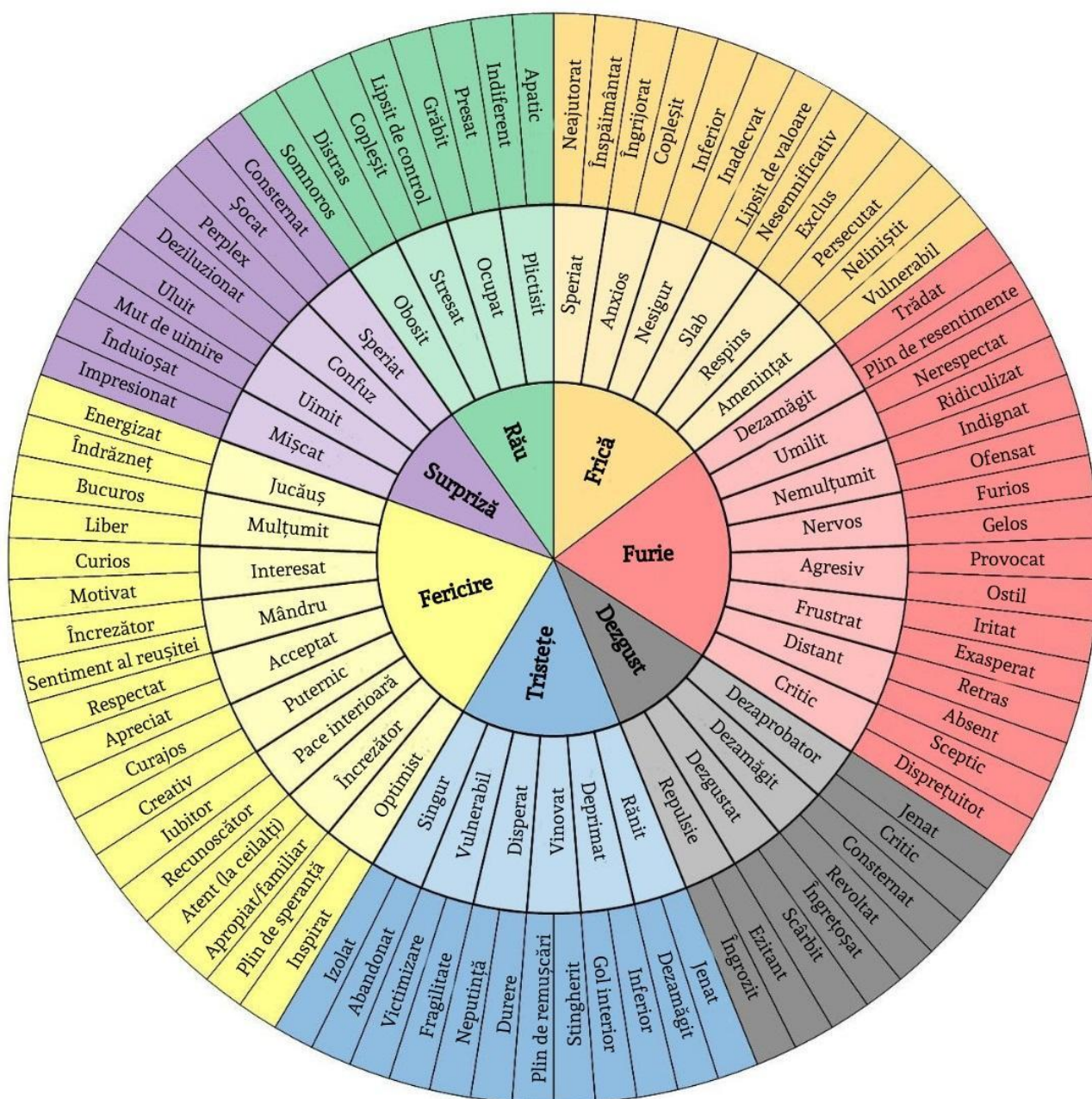
"E normal să cer ajutor".

Pentru a fi în siguranță, îngrijit și protejat de violență, abuz și neglijență, am nevoie.

- Să fiu crescut de părinți într-o familie în care sunt în siguranță.
- Să-mi fie luate în considerare dorințele și problemele care mă afectează.
- Să fiu tratat cu demnitate și respect.

CEEAA CE MĂ REPREZINTĂ

ROATA EMOȚIILOR

Cum te simți azi?

liniștit

supărat

somnoros

trist

fericit

îngrijorat

rușinat

obosit

mirat

mândru

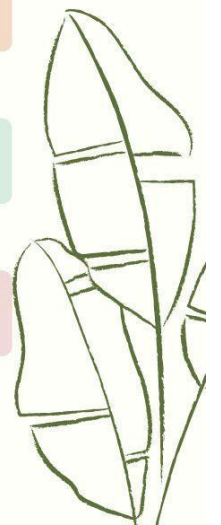

umilit

speriat

PLANURILE MELE MĂREȚE PENTRU AZI

Organizator

TIMPUL MEU

FIECARE
DIMINEAȚĂ

FIECARE
SEARĂ

FIECARE
SĂPTĂMÂNĂ

FIECARE
LUNĂ

Planificator

Luni

Notițe

Marți

Miercuri

Joi

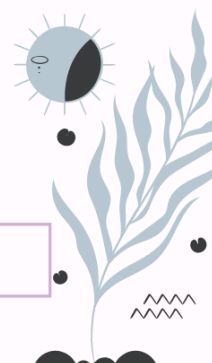
Vineri

Sâmbătă

Duminică

Planificador lunar

LUNA:

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
31	Notes:			

Pentru ce sunt
recunoscător astăzi

Cum fac ordine în gânduri

Ce temeri am...

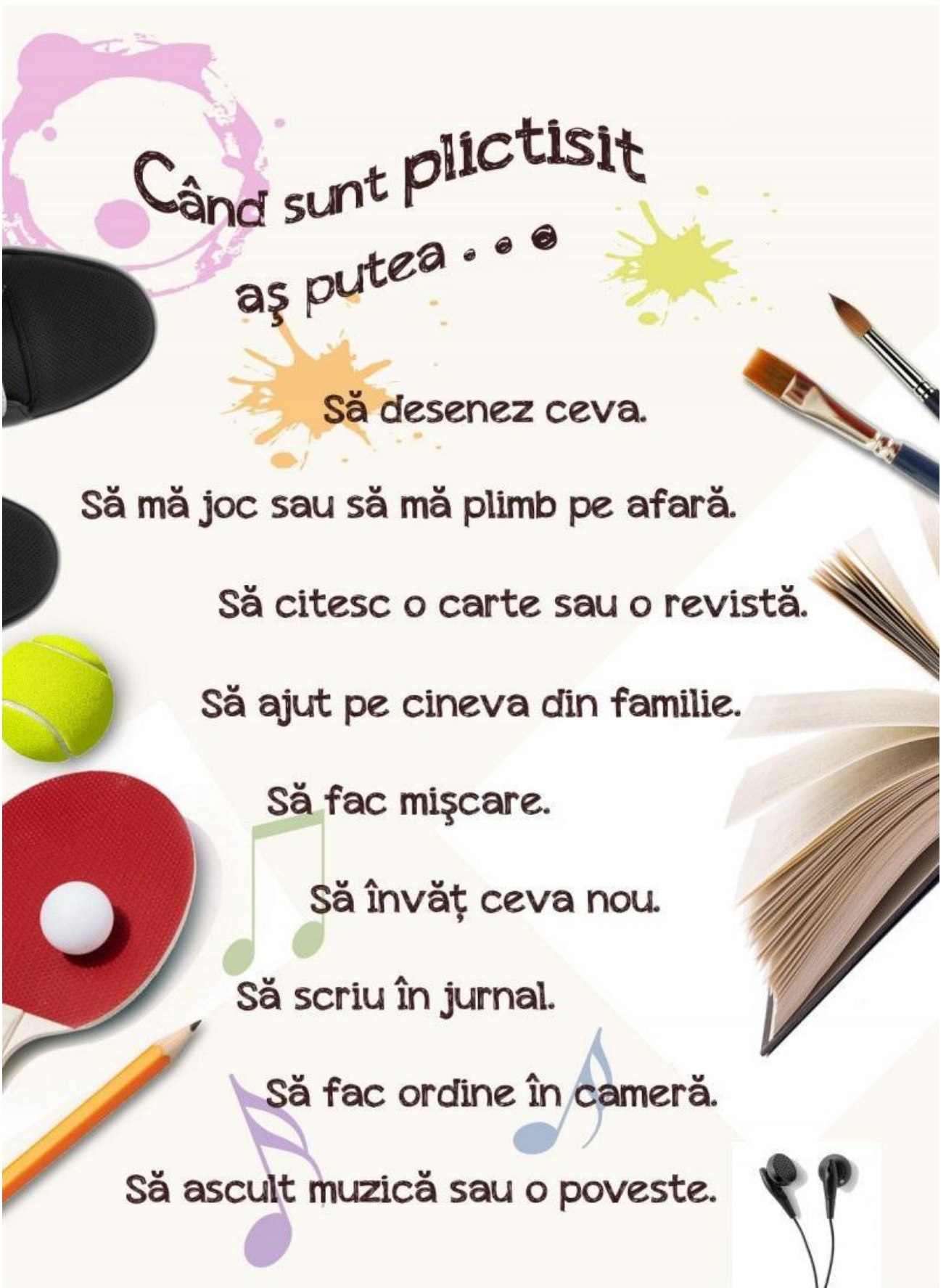
Ce mă supără...

Astăzi e pentru tine!

A fi grijuliu înseamnă să te gândești la alții și
să faci ceva bun pentru ei.
Fă pe cineva astăzi să zâmbească!

Pot:

Când sunt plictisit
aș putea . . .

Să desenez ceva.

Să mă joc sau să mă plimb pe afară.

Să citesc o carte sau o revistă.

Să ajut pe cineva din familie.

Să fac mișcare.

Să învăț ceva nou.

Să scriu în jurnal.

Să fac ordine în cameră.

Să ascult muzică sau o poveste.

Șapte lucruri care pot repara o zi nereușită

- *Respiră adânc* - controlând respirația, poți elimina stresul și starea de anxietate.
- *Ieși la plimbare* - o simplă plimbare te poate ajuta să-ți schimbi poziția asupra problemei.
- *Ascultă muzică* - muzica are efecte semnificative asupra stării emoționale
- *Fă mișcare* - câteva minute de mișcare pot avea un efect benefic asupra gândurilor tale.
- *Vorbește cu un prieten* - dintr-o simplă discuție poți primi sprijin emoțional.
- *Scrive un jurnal* - pune pe hârtie gândurile, astfel vei putea găsi soluții.
- *Odihnește-te* - refăcându-ți energia fizică, îți refaci și energia psihică.

STIMA DE SINE

Dă cu zarul și răspunde la întrebarea corespunzătoare numărului de pe zar.

- 1 Dă un exemplu de activitate pe care o faci ușor și bine.
- 2 Spune un lucru de care ești mândru.
- 3 Care este calitatea ta pe care cei din jur o apreciază cel mai mult?
- 4 Care este grupul în care simți că ești apreciat și acceptat?
- 5 Cine simți că te sprijină necondiționat?
- 6 Ce ai vrea să înveți să faci mai bine?

Întrebări de rezervă:

- Când ești cel mai fericit?
- Cum îi ajuți pe cei din jur?

- Ce subiecte îți trezesc curiozitatea?
- Ce vise ai pentru viitor?

Dorințele mele

...

JURNALUL MEU

L
U
N
I

Un lucru de care sunt mândru:

O reușită:

O experiență pozitivă:

M
A
R
Ț
I

Un lucru interesant:

M-am bucurat pentru că:

Am fost mândru de:

M
I
E
R
C
U
R
I

Am învățat că:

Am reușit să:

Am fost mândru de altcineva:

J
O
I

M-am bucurat pentru că:

O reușită:

O experiență pozitivă:

V
I
N
E
R
I

A fost ușor să:

M-am bucurat pentru că:

Am ajutat pe cineva:

S
Ă
M
B
Ă
Ț
Ă

Un lucru de care sunt mândru:

Am reușit să:

M-am simțit bine când:

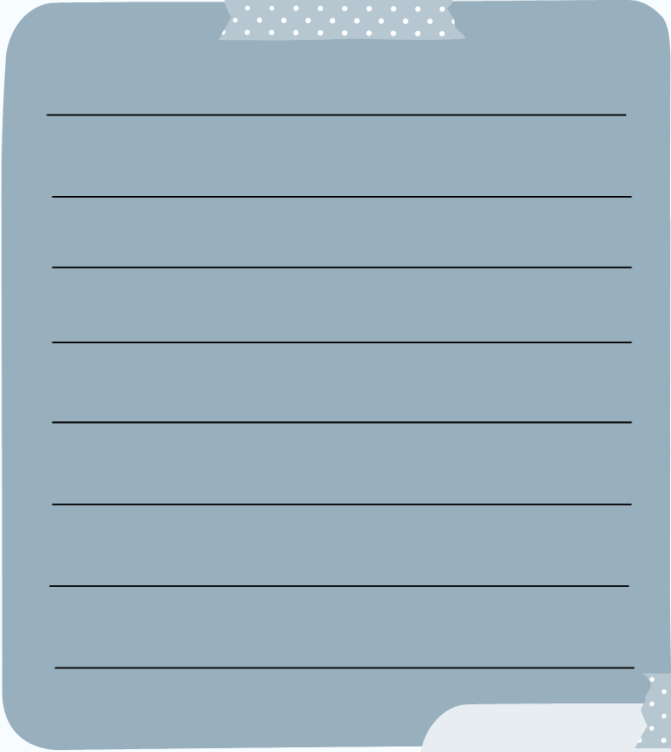
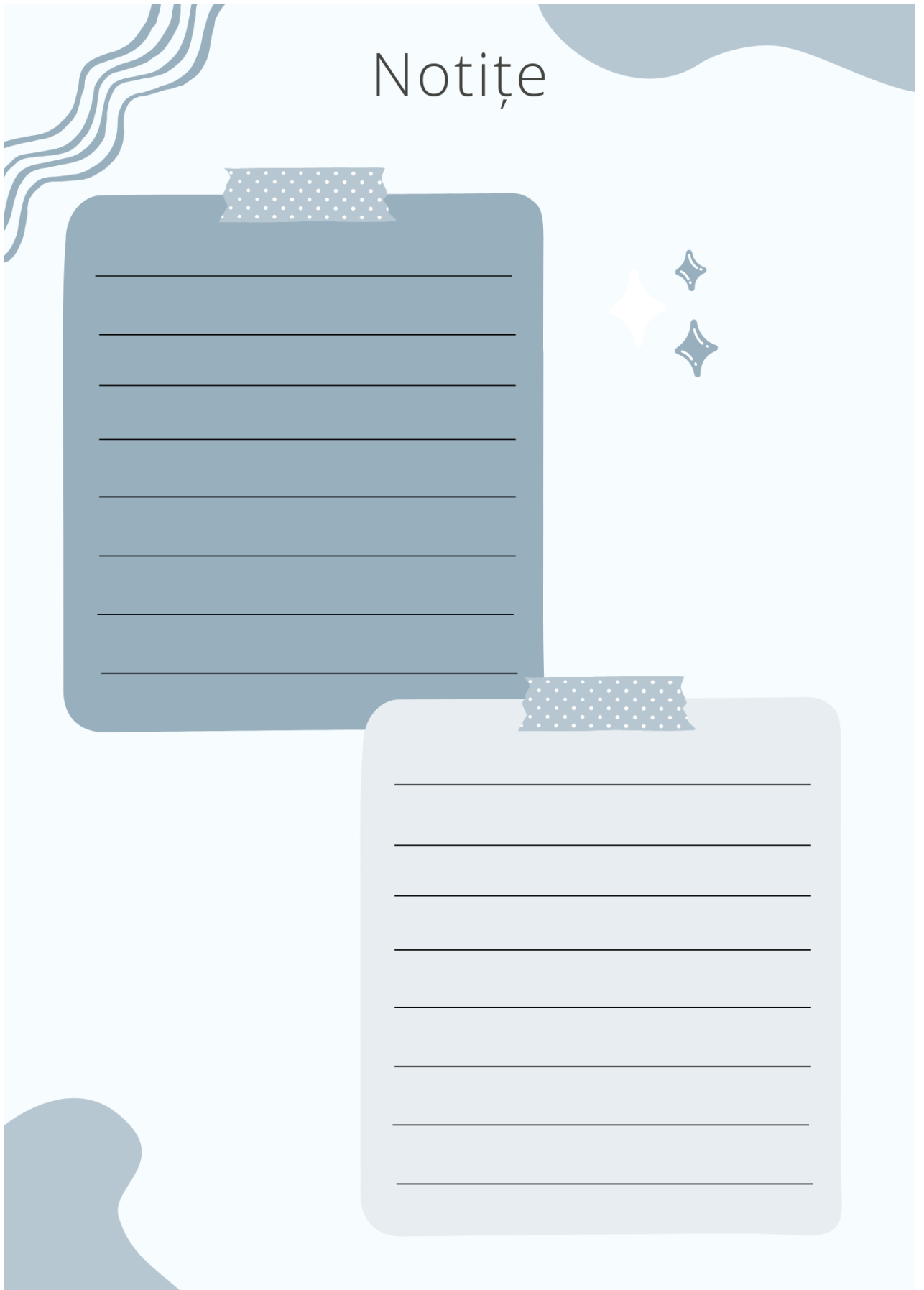
D
U
M
I
N
I
C
Ă

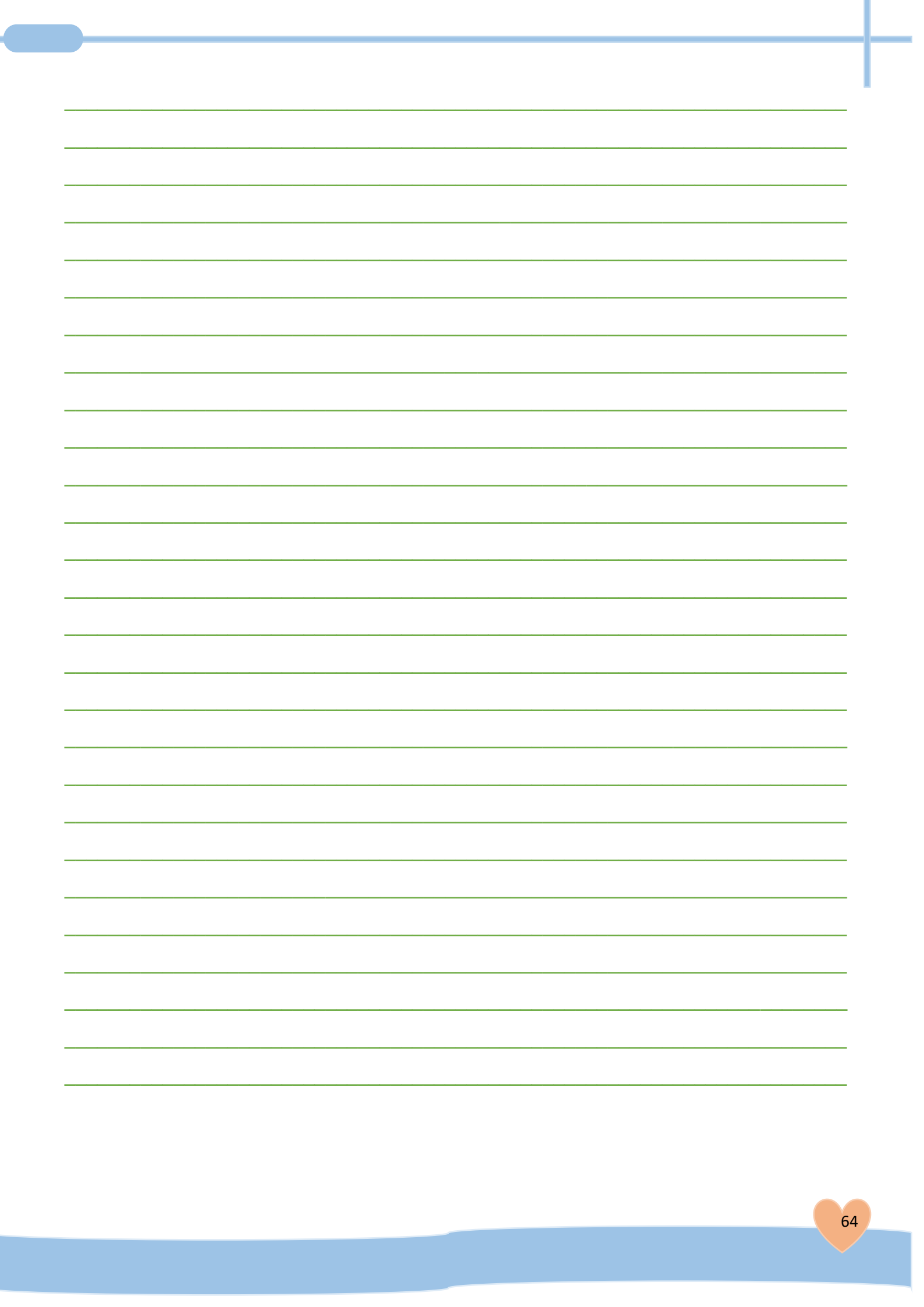
Un lucru interesant:

Un motiv de bucurie:

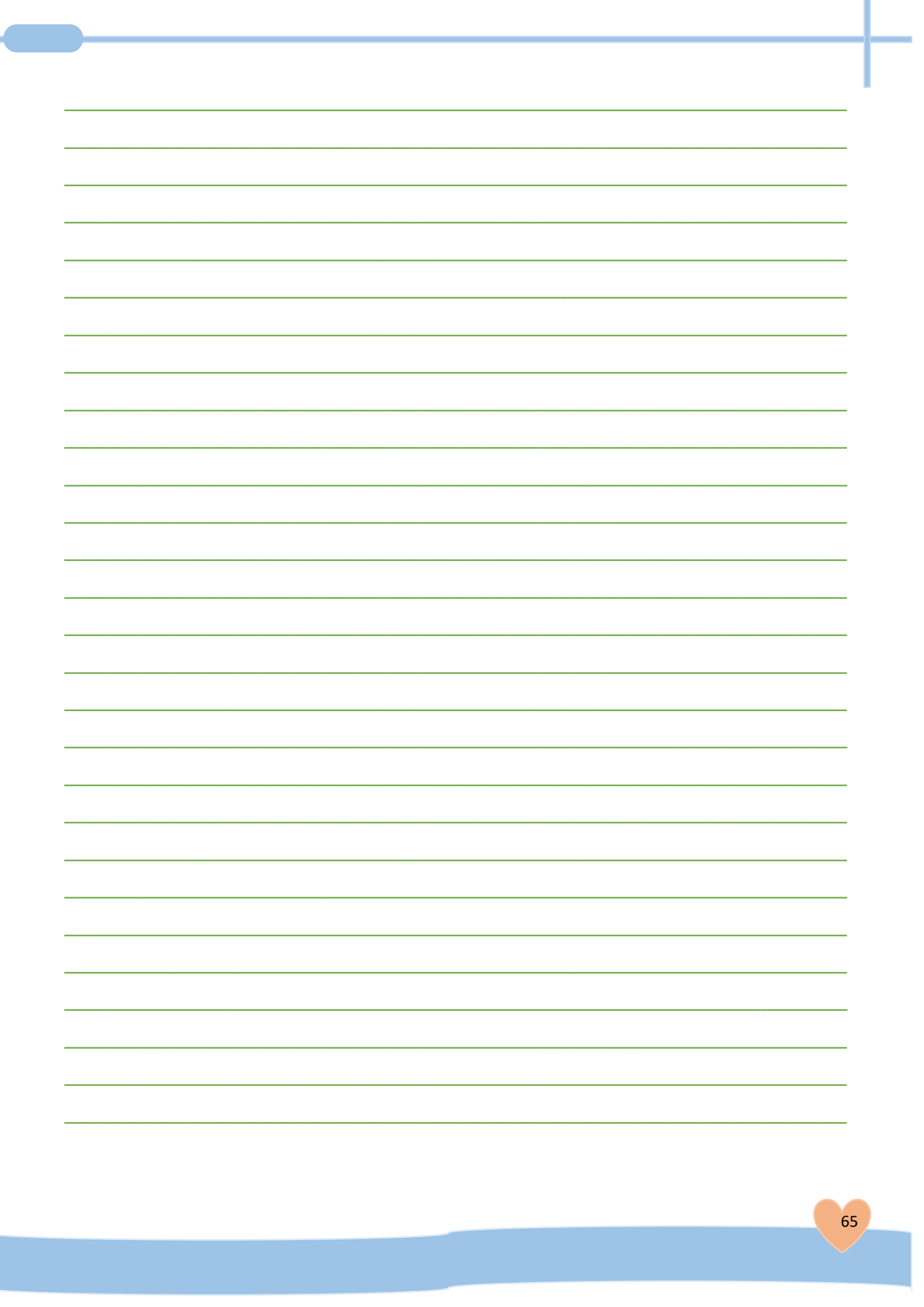
O experiență pozitivă:

Notițe

Handwriting practice lines consisting of 24 horizontal green lines.

Handwriting practice lines consisting of 20 horizontal green lines.

Noi îți suntem alături

Acest material a fost realizat în cadrul proiectului *”Child Helpline - safe channel for reporting and assisting children victims of violence”*, drept suport pentru copiii implicați în informarea și promovarea serviciului Telefonul Copilului. 116 111.

Proiectului dat este parte a proiectului *„Strengthened Gender Action in Cahul and Ungheni districts”* – EVA Project, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de UN Women în parteneriat cu UNICEF.

Realizat: Bodiu Ludmila

Consultant pentru desfășurarea activităților practice cu copiii

Cu profundă recunoștință pentru ambasadorii Telefonului Copilului